

LATVIJAS REPUBLIKAS

VALSTS KASE

PUBLISKAIS PĀRSKATS

2006

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KASES
2006.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

EIB	Eiropas Investīciju banka
EPAB	Eiropas Padomes Attīstības banka
ES	Eiropas Savienība
IKP	Iekšzemes kopprodukts
SRAB	Starptautiskā Rekonstrukcijas un attīstības banka
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
ZIB	Ziemeļu Investīciju banka

MĒRVIENTĪBAS

EUR – eiro, oficiālā Eiropas Savienības naudas vienība

LVL – lats, Latvijas Republikas nacionālās naudas vienība

© Pārpublicējot atsauce uz Valsts kases datiem obligāta

DIZAINS

Kristaps Epnors, Dizaina aģentūra Depo

FOTO

Ieva Jerohina

IESPIESTS

Tipogrāfija Imanta

ISBN 978-9984-39-226-4

SATURS

- 5** Valsts kases pārvaldnieka ziņojums
- 6** Valsts kases darbības stratēģija
- 7** Valsts kases juridiskais statuss un struktūra
- 11** Valsts kases darbība 2006.gadā:
 - 11** 1. Valsts budžeta izpilde
 - 19** 2. Valsts parāda un aktīvu vadība
 - 32** 3. Eiropas Savienības politiku instrumentu maksājumu iestādes funkciju realizēšana
 - 36** 4. Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldība
 - 39** 5. Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība
 - 39** 5.1. Valsts kases finansējums un tā izlietojums
 - 45** 5.2. Personāls un personāla vadība
 - 49** 5.3. Kvalitātes un risku vadība
 - 50** 5.4. Iekšējās kontroles sistēma
 - 51** 5.5. Informācijas tehnoloģiju attīstība
 - 53** Valsts kases 2007.gada attīstības prioritātes
 - 56** Komunikācija ar sabiedrību

VALSTS KASES PĀRVALDNIIEKA ZIŅOJUMS

Valsts kase ir institūcija ar nopietnu vēsturisko pieredzi un nākotnē vērstu skatu. Pieredze mums sniedz pārliecību par savām zināšanām un spējām, savukārt nākotnes attīstības perspektīvas vērtējam caur mūsdienīgu tehnoloģiju izmantošanas un modernas darba organizācijas prizmu.

Valsts kases mērķis ir attīstīties kā dinamiskai un mūsdienīgai, sniegto pakalpojumu kvalitātes jomā uz klienta vajadzībām orientētai organizācijai, kas saskaņā ar labāko finanšu vadības praksi efektīvi un droši vada Valsts kases pārvaldībā nodotās finanses atbilstoši valsts un tās iedzīvotāju interesēm.

Lai izpildītu šo mērķi un gūtu pārliecību par darbības un pakalpojumu kvalitāti, Valsts kase jau 2005.gadā uzsāka ISO kvalitātes pārvaldības sertifikāta iegūšanas procesu un 2006.gada martā saņēma ekspertu apliecinājumu par augstiem darbības standartiem – Kvalitātes vadības sistēmas sertifikātu ISO 9001:2000 "Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības.". Tas mūsu klientiem un sadarbības partneriem apliecina augsto līmeni valsts budžeta izpildes, valsts parāda un aktīvu vadības un ES politiku instrumentu maksājumu iestādes funkciju izpildes jomā.

Valsts kasei ir pilnībā uzticēta valsts budžeta līdzekļu finanšu pārvaldība un Latvijas valsts parāda un aktīvu vadība. Lai to veiktu iespējami drošāk un efektīvāk, Valsts kase ir izstrādājusi oriģinālu Cost-at-risk modeli, kura praktiskā izmantošana ļāvusi detalizēti analizēt aizņemšanās scenārijus un to iespējamo ietekmi uz parāda portfeļa rādītājiem. Valsts kase lepojas ar šāda oriģināla modeļa izstrādi un ieviešanu, kas atbilst labākajai pasaules praksei finanšu vadībā.

Ņemot vērā vispārējo informācijas tehnoloģiju attīstību, Valsts kase īpašu uzmanību veltī informācijas sistēmu modernizācijai un jaunu pakalpojumu ieviešanai. Mūsu mērķis ir piedāvāt klientiem arvien vairāk elektroniski pieejamu pakalpojumu norēķinu sistēmā eKase, kā arī padarīt efektīvāku Valsts kases darbību budžeta izpildē.

Valsts kase arī nākamajos gados konsekventi turpinās uzlabot savu darbību un ieviest jaunas iniciatīvas, tādēļ 2007.gadam noteiktas tādas attīstības prioritātes, kā jaunas sistēmas, kas nodrošinātu maksājumu karšu izmantošanu, iekasējot valsts budžeta maksājumus un maksu par budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, izveide, publiskās–privātās partnerības projektu finanšu vadības funkcijas nodrošināšana un vienotas valsts budžeta plānošanas un izpildes sistēmas ieviešana valsts budžeta izpildē.

Pārvaldnieks

Kaspars Āboliņš

2007.gada aprīlī

VALSTS KASES DARBĪBAS STRATĒGIJA

2006.gadā saskaņā ar valsts pārvaldē uzsākto stratēģiskās plānošanas sistēmas ieviešanu un pasaules finanšu institūciju labāko pieredzi Valsts kase izstrādājusi jaunu **Valsts kases darbības stratēģiju 2007.-2009.gadam**, kuru 17.oktobrī apstiprinājis finanšu ministrs. Stratēģijas izstrādes mērķis ir uzlabot vidēja termiņa budžeta plānošanas procesu, saistot politikas plānošanas dokumentus un pasākumus to ieviešanai ar pieejamo un nepieciešamo budžeta finansējumu.

Tomēr 2006.gadā līdz jaunās stratēģijas apstiprināšanai Valsts kase savā uz attīstību vērstajā darbībā, kā arī pieņemot lēmumus ikdienas un ilgtermiņa uzdevumu izpildē, izmantojusi 2004.gada 10.augustā finanšu ministra apstiprināto **Valsts kases darbības stratēģiju 2005.-2008.gadam**, kas kalpo par pamatu Valsts kases modernizācijai, saglabājot esošos standartus un darbības efektivitāti.

Valsts kases virsmērķis ir attīstīties kā dinamiskai un mūsdienīgai, sniegto pakalpojumu kvalitātes jomā uz klienta vajadzībām orientētai organizācijai, kas saskaņā ar labāko finanšu vadības praksi efektīvi un droši vada Valsts kases pārvaldībā nodotās finanses atbilstoši valsts un tās iedzīvotāju interesēm.

Valsts kases darbības stratēģijas galvenās prioritātes ir:

- cilvēkresursu kapitāla efektīva izmantošana, veicinot visu līmeņu darbinieku attīstību un iesaistīšanu Valsts kases mērķu sasniegšanā;
- Valsts kases finanšu resursu secīga un savlaicīga plānošana, lai nodrošinātu efektīvu Valsts kases finanšu resursu izlietošanu paredzētajiem mērķiem;
- orientēšanās uz klientu, izzinot tā vajadzības un nodrošinot pakalpojumu pieejamību augstā, attīstības tendencēm atbilstošā informācijas tehnoloģiju līmenī;
- mūsdienīgu informācijas apstrādes tehnoloģiju sniegto priekšrocību maksimāli efektīva izmantošana Valsts kases funkciju nodrošināšanai.

Stratēģija nosaka galvenos principus, kas jāievēro Valsts kases darbībā un attīstībā, vienlaikus veicinot visu Valsts kases darbinieku iesaistīšanu izvirzīto mērķu sasniegšanā. Stratēģijā ir noteikti pieci Valsts kases darbības pamatvirzieni, par kuru izpildi 2006.gadā informējam šai pārskatā:

- 1) **valsts budžeta izpilde**, kas orientēta uz ekonomisku valsts budžeta finanšu resursu apsaimniekošanu, Valsts kases klientiem nepieciešamo pakalpojumu apzināšanu, piedāvāto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu atbilstoši finanšu vadības labākajai starptautiskajai praksei un pielietojot modernas tehnoloģijas;
- 2) **valsts parāda un aktīvu vadība**, nodrošinot valsts budžeta deficīta finansēšanai un valsts parāda pārfinansēšanai nepieciešamos finanšu resursus ar iespējami zemākām izmaksām, ierobežojot finanšu riskus un ņemot vērā Latvijas valsts kapitāla tirgus un finanšu sistēmas attīstību, kā arī nodrošinot efektīvu valsts budžeta naudas līdzekļu vadību un valsts aizdevumu izsniegšanu;
- 3) **ES politiku instrumentu maksājumu iestādes funkciju realizēšana**, lai nodrošinātu ES izvirzītās finanšu vadības prasības, tās piemērojot arī valsts nacionālā finansējuma vadībai, lai nodrošinātu vienotus finanšu vadības standartus visām Valsts kases pārvaldībā nodotajām finansēm;
- 4) **valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldība**, lai nodrošinātu pārvaldībā nodoto līdzekļu maksimālu ieguldījuma drošību un vienlaicīgi panāktu iespējami augstu ienākumu līmeni;
- 5) **Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldība** – Valsts kase stratēģisko mērķu sasniegšanā ievēro vienotus iestādes darbības principus personāla vadībā, kvalitātes un risku vadībā, informāciju tehnoloģiju pielietojumā un informācijas drošībā.

VALSTS KASES JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Valsts kase ir Finanšu ministrijas pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir efektīva valsts pārvaldes funkciju īstenošana valsts finanšu vadības jomā atbilstoši normatīvo aktu prasībām, realizējot valsts budžeta izpildes organizāciju, valsts parāda vadību, ES politiku instrumentu maksājumu iestādes funkcijas un valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldību. Valsts kases darbu vada pārvaldnieks. Pārvaldnieku ieceļ un atbrīvo no amata finanšu ministrs.

Valsts kasei ir šādas funkcijas:

- 1) valsts budžeta izpildes un finanšu uzskaites organizēšana;
- 2) maksājumu un asignējumu veikšana no valsts budžeta ieņēmumiem;
- 3) valsts parāda un aktīvu¹ vadība;
- 4) valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšana;
- 5) normatīvajos aktos noteiktās ES politikas instrumentu maksājumu iestādes funkcijas un nacionālās atbildīgās amatpersonas uzdotās nacionālā fonda funkcijas;
- 6) citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Valsts kases juridisko statusu, funkcijas, uzdevumus, kompetenci, tiesības un tiesiskuma nodrošināšanas kārtību nosaka saskaņā ar Valsts pārvaldes likumu 2004.gada 3.augustā izdotie Ministru kabineta noteikumi Nr.677 "Valsts kases nolikums".

Valsts kases struktūru, darba organizāciju, Valsts kases veicamās funkcijas un uzdevumus nosaka 2005.gada 1.augustā saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu izdots Valsts kases reglaments. 2006.gadā veikta Valsts kases struktūrvienību reorganizācija, un 2006.gada 15.septembrī veikti grozījumi Valsts kases reglamentā.

Valsts kases struktūra (31.12.2006.)

Lai nodrošinātu labu pārvaldību un Valsts kases darba optimizāciju, 2006.gadā notikušas atbilstošas izmaiņas Valsts kases struktūrā.

Lai samazinātu darba apjomu Kvalitātes vadības sistēmas uzturēšanai, atvieglotu operacionālo risku identifikāciju un vadību, kā arī optimizētu Kvalitātes vadības sistēmas dokumentus un risku vadības pasākumus saskaņā ar procesa brieduma līmeņiem, 2006.gadā apvienots Risku pārvaldības departaments un Kvalitātes vadības departaments, izveidojot **Kvalitātes un risku vadības departamentu** Valsts kases pārvaldnieka tiešā pakļautībā.

Likvidēts **Biroja Arhīva sektors**, pievienojot Arhīva sektora funkcijas Birojam.

Noteikta **Starptautiskās sadarbības departamenta** tiešā pakļautība Valsts kases pārvaldnieka vietniekam valsts budžeta izpildes un finanšu resursu vadības jautājumos.

Vienota lēmuma pieņemšanas procesa pilnveidošanai saskaņā ar Valsts kases darbības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem 2006.gadā darbu turpina šādas komitejas:

Audita ziņojumu izskatīšanas komiteja – lai pilnveidotu Valsts kases iekšējās kontroles sistēmas darbību un sekmētu Valsts kases stratēģisko mērķu sasniegšanu, resursu aizsardzību, efektīvu kontroles pasākumu izveidošanu un uzturēšanu. Komiteja izskata iekšējā audita un ārējo auditoru ziņojumos par Valsts kases darbību ietvertos konstatējumus un secinājumus,

¹ Finanšu resursu vadība

ziņojumos iekļautos ieteikumus Valsts kasē izveidotās iekšējās kontroles sistēmas darbības pilnveidojumam un auditēto struktūrvienību sniegtos komentārus par audita laikā konstatētajiem faktiem. Komiteja ir tiesīga pieņemt lēmumus par iespējamajiem pasākumiem būtiskāko Valsts kases risku novēršanai vai mazināšanai.

Valsts parāda vadības komiteja – lai veicinātu sekmīgu valsts parāda vadību un sagatavotu priekšlikumus Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijas pilnveidošanai un īstenošanai.

Kredītkomiteja – lai veicinātu kredītriska vadību, koordinējot Valsts kases struktūrvienību darbību valsts budžeta aizdevumu, valsts vārdā sniegto galvojumu un darījumu partneru limitu uzraudzības jautājumos.

Kvalitātes vadības sistēmas uzraudzības komiteja – lai veicinātu Kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu un nodrošinātu tās uzraudzību, stimulētu nepārtrauktu Valsts kases darbības pilnveidošanu, kā arī pakalpojumu atbilstību klientu interesēm. Komitejas uzdevums ir definēt Valsts kases kvalitātes politiku un mērķus, nodrošināt to atbilstību Valsts kases darbības stratēģijai, politikām un mērķiem un aktīvi iesaistīt visu līmeņu vadītājus un darbiniekus kvalitātes politikas ieviešanā un mērķu sasniegšanā.

Risku vadības komiteja – lai nodrošinātu risku pārvaldības sistēmas uzraudzību, izskatītu un novērtētu būtiskākos riskus un pasākumus to mazināšanai, kā arī uzraudzītu Risku vadības plānu izpildi un risku vadības procesa norisi iestādē.

Valsts budžeta grāmatvedības uzskaites komiteja – lai organizētu Valsts kases pārvaldīto finanšu grāmatvedības uzskaites politikas izpildes aktualizēšanu un nodrošinātu grāmatvedības politikas izmaiņu vadību. Komitejas uzdevums ir definēt grāmatvedības uzskaites politiku un tās atbilstību grāmatvedības standartiem, noteikt grāmatvedības uzskaites politikas mērķus, pilnveidot un aktualizēt grāmatvedības uzskaites politiku un veicināt tajā noteikto prasību ievērošanu.

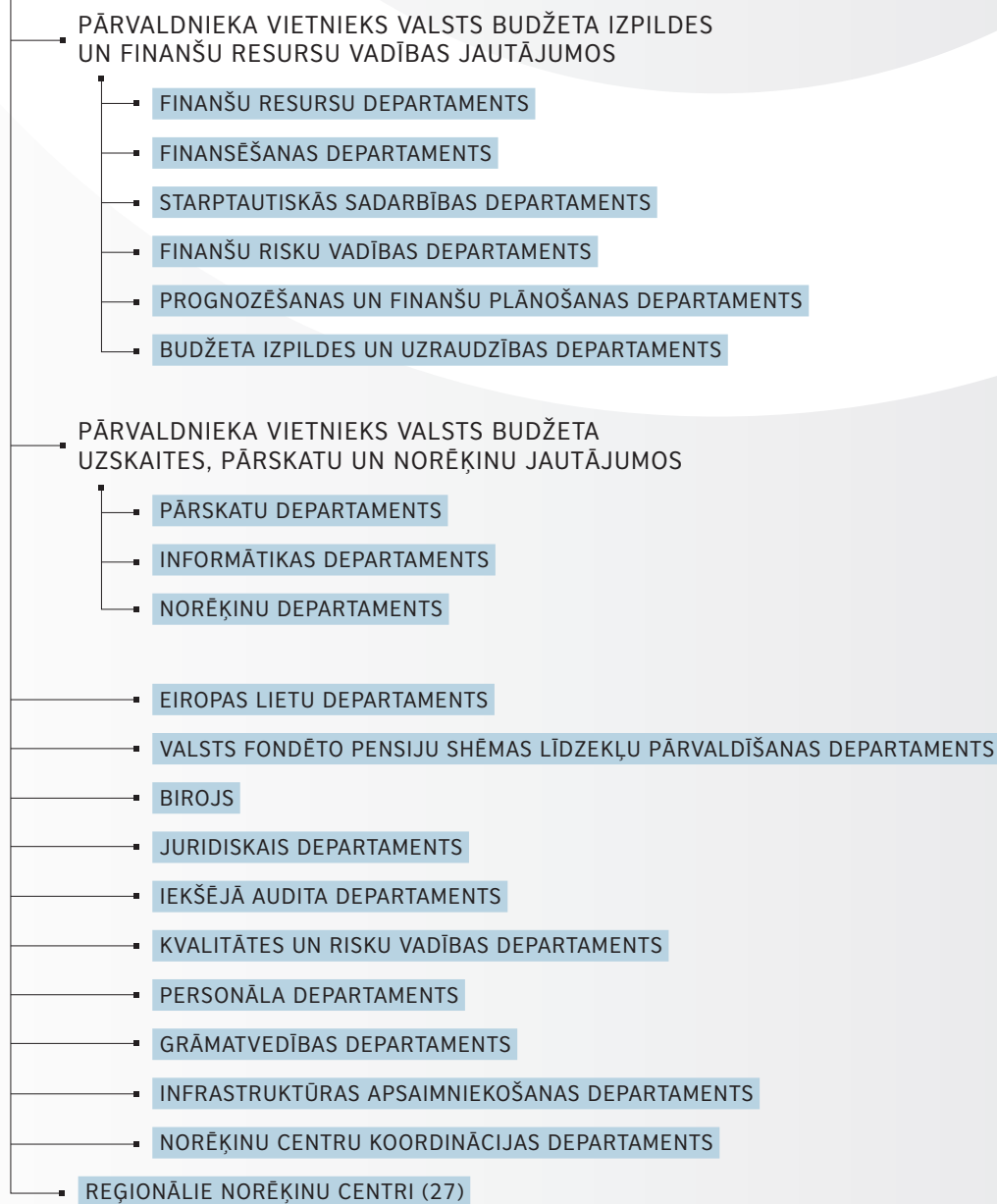
Resursu likviditātes komiteja – lai sekmētu kvalitatīvu naudas līdzekļu vadību saskaņā ar Valsts kases naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteiktajiem uzdevumiem likviditātes vadības nodrošināšanai.

Eiro ieviešanas komiteja – lai izstrādātu priekšlikumus eiro ieviešanas nodrošināšanai Valsts kases kompetences jomās un koordinētu Valsts kases struktūrvienību iesaistīšanos eiro ieviešanas pasākumu realizēšanā.

2006.gadā izveidota **Vadības komiteja** – lai nodrošinātu efektīvu Valsts kases budžeta un personāla resursu vadību Valsts kases darbības stratēģijā noteikto mērķu, kā arī prioritāro pasākumu un jauno politikas iniciatīvu realizēšanu. Līdz ar Vadības komitejas izveidošanu darbu pārtrauc Budžeta uzraudzības komiteja un Personāla vadības komiteja.

Valsts kases struktūras shēma

PĀRVALDNIEKŠ

(Aizkraukle, Alūksne, Balvi, Bauska, Cēsis, Daugavpils, Dobeļe, Gulbene, Jēkabpils, Jelgava, Jūrmala, Krāslava, Kuldīga, Liepāja, Limbaži, Ludza, Madona, Ogre, Preiļi, Rēzekne, Rīga, Saldus, Talsi, Tukums, Valka, Valmiera, Ventspils)

VALSTS KASES DARBĪBA 2006.GADĀ

1.VALSTS BUDŽETA IZPILDE

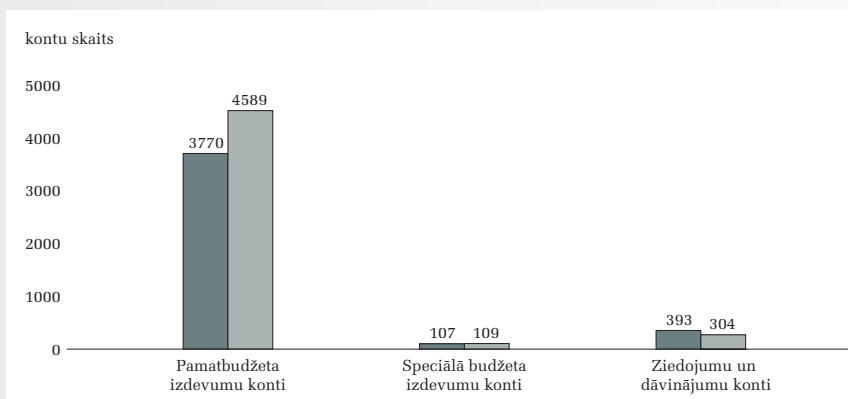
Valsts kasei kā Finanšu ministrijas pakļautībā esošai tiešās pārvaldes iestādei saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību ir deleģēts organizēt valsts budžeta izpildi un finanšu uzskaiti, nodrošināt asinējumu piešķiršanu un budžeta iestāžu maksājumu veikšanu gadskārtējā valsts budžeta apropriācijas ietvaros.

Realizējot valsts budžeta izpildi, Valsts kase uztur Valsts budžeta izpildes sistēmu, kurā budžeta izpildītājiem atver budžeta kontus, piešķir asinējumus saskaņā ar finansēšanas plāniem, nodrošina budžeta iestāžu maksājumus, pieņemot tos izpildei gan maksājumu dokumentu veidā, gan tiešsaistes režīmā eKasē, uzskaita budžeta finansēto institūciju budžeta izpildes darījumus, uzraugot to atbilstību gadskārtējā valsts budžeta apropriācijai, un uzskaita valsts budžeta ieņēmumus, kā arī sniedz informāciju Valsts ieņēmumu dienestam par iemaksātajiem nodokļiem un nodevām.

Nodrošinot vienotu valsts finanšu uzskaiti, Valsts kase izstrādā normatīvos aktus par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti, nosakot vienotus grāmatvedības uzskaites principus, vienotu grāmatvedības kontu plānu un Ministru kabineta apstiprinātām klasifikācijām atbilstošu pārskatu sistēmu, kas ļauj iegūt informāciju par budžeta izpildi gan pēc naudas plūsmas, gan uzkrāšanas grāmatvedības principiem. Valsts un pašvaldību budžeta iestāžu sniegto pārskatu apkopošanu nodrošina vienotā budžeta pārskatu sistēmā, kuru izmanto ne tikai Valsts kase, bet arī Finanšu ministrija, Valsts kontrole, Latvijas Banka, Centrālā statistikas pārvalde un citas valsts pārvaldes iestādes.

2006.gada valsts budžeta izpildes rādītāji

2006.gadā valsts budžeta izpildes nodrošināšanai Valsts kase piešķirusi asinējumus 3632,3 milj. latu apmērā, tajā skaitā 2830,5 milj. latu pamatbudžetam un 801,8 milj. latu speciālajam budžetam. Asinējumi piešķirti 819 budžeta iestādēm, kurām atvērts 4631 konts, kas ir par 821 kontu jeb 21,5% vairāk nekā 2005.gadā. Pamatbudžeta izdevumu kontu skaits 2006.gadā, salīdzinot ar 2005.gadu, ir pieaudzis par 819 kontiem jeb 21,6% (sk.1.attēlu). Ievērojami pamatbudžeta izdevumu kontu skaitu palielinājis mērķdotāciju pašvaldības pasākumiem pieaugums: katram projektam atvērts atsevišķs pamatbudžeta konts. Pamatbudžeta izdevumu kontu skaita pieaugums saistīts arī ar bezpeļņas kapitālsabiedrību reorganizēšanos par valsts aģentūrām, kuru finansējums iekļauts gadskārtējā valsts budžeta likumā. Atsevišķu šo valsts aģentūru darbība ir saistīta ar ES finansēto projektu koordinēšanu, kuru līdzekļi iekļauti gadskārtējā valsts budžeta likumā, un valsts budžeta finansētām institūcijām, kurām tos līdz šim pārskaitīja uz ziedojumu un dāvinājumu kontiem, bija nepieciešams atvērt pamatbudžeta izdevumu kontus un slēgt ziedojumu un dāvinājumu kontus. Tāpēc 2006.gadā, salīdzinot ar 2005.gadu, ziedojumu un dāvinājumu kontu skaits ir samazinājies par 89 kontiem jeb 18,3% (sk.1.attēlu). Speciālā budžeta izdevumu konti 2006.gadā ir par diviem kontiem jeb 15,4% (sk.1.attēlu) vairāk nekā 2005.gadā – šie papildu konti atvērti Eiropas Sociālā fonda projektu realizēšanai.

1. ATTĒLS

Valsts budžeta izdevumu kontu skaits 2005. un 2006.gadā

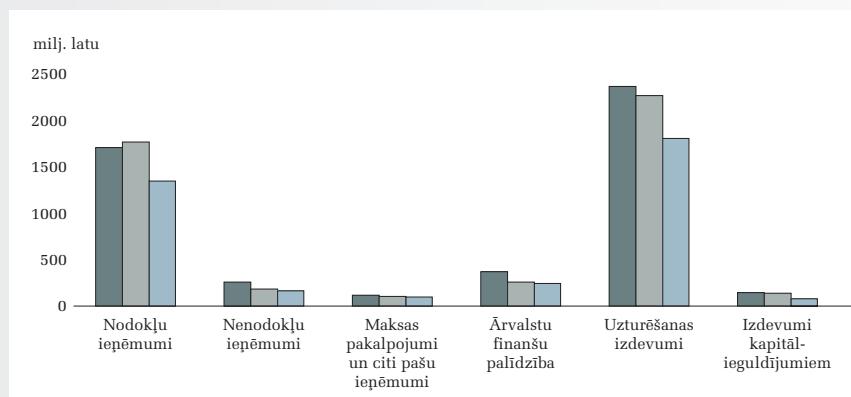
■ 2005
■ 2006

Avots: Valsts kase

2006.gadā atvērti 285 pamatbudžeta ieņēmumu konti, kas ir par 27 kontiem jeb 8,7% mazāk nekā 2005.gadā.

Realizējot valsts budžeta izpildi, Valsts kase 2006.gadā ir apstrādājusi 14 266 726 maksājumu uzdevumus, kas par 4 092 060 maksājumu uzdevumiem jeb 40,2% pārsniedz 2005.gadā apstrādāto maksājumu uzdevumu skaitu. Veikto maksājumu skaits ir ievērojami pieaudzis, jo, sākot ar 2005.gada 1.jūliju, VSAA sociālos maksājumus (pensijas un pabalstus) pārskaita uz saņēmēja kontiem (līdz tam tos veica uz komercbankām). Arī aktīvāka ES naudas apgūšana ietekmējusi maksājumu skaita pieaugumu.

Valsts kases kontos reģistrētie nodokļu un nenodokļu ieņēmumi ir mazāki par 2006.gadam plānoto. Nodokļu ieņēmumi ir par 60,7 milj. latu jeb 3,5% lielāki, savukārt nenodokļu ieņēmumi – par 72,6 milj. latu jeb 27,8% mazāki. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi ir par 7,2 milj. latu jeb 6,2% mazāki nekā plānots. Arī ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības ir mazāki par plānoto – par 111,6 milj. latu jeb 29,7% (sk. 2.attēlu). Kopējie valsts pamatbudžeta ieņēmumi 2006.gadā ir 2336,7 milj. latu pret plānotajiem 2467,4 milj. latu, un ieņēmumu izpilde pret plānu ir 94,7%.

2. ATTĒLS

Valsts pamatbudžeta izpilde 2006.gadā

■ Gada plāns 2006
■ Izpilde 2006
■ Izpilde 2005

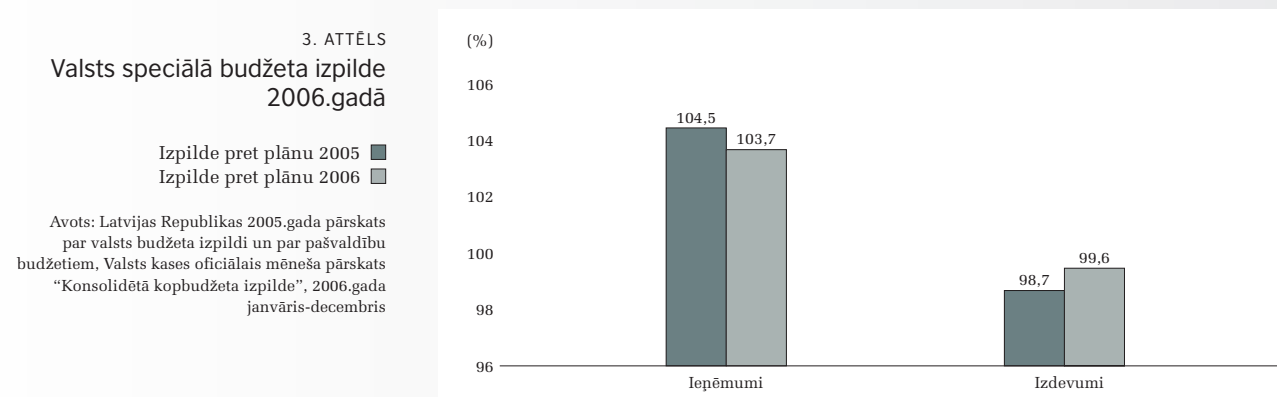
Avots: Latvijas Republikas 2005.gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem, Valsts kases oficiālais mēneša pārskats "Konsolidētā kopbudžeta izpilde", 2006.gada janvāris-decembris.

Salīdzinot ar 2005.gadu, pamatbudžeta ieņēmumi 2006.gadā ir par 458,3 milj. latu jeb 24,4% lielāki, nodokļu ieņēmumi ir par 417,2 milj. latu jeb 30,8% lielāki, nenodokļu ieņēmumi – par 18,6 milj. latu jeb 10,9% lielāki, ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi – par 7,2 milj. latu jeb 7% lielāki, bet ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības – par 15,3 milj. latu jeb 6,1% lielāki nekā 2005.gadā.

Valsts pamatbudžeta izdevumi 2006.gadā ir 2620,3 milj. latu, atšķirībā no plānotajiem 2744,4 milj. latu, līdz ar to izdevumu izpilde pret plānu ir 95,5%. Uzturēšanas izdevumi ir par 101,8 milj. latu jeb 4,3% mazāki par plānoto, bet izdevumi kapitālieguldījumiem – par 11,4 milj. latu jeb 7,6% mazāki par plānoto.

Speciālā budžeta ieņēmumi 2006.gadā ir 980,4 milj. latu, kas ir par 34,9 milj. latu jeb 3,7% lielāki nekā plānots, savukārt 2005.gadā valsts speciālā budžeta ieņēmumi bija 769,3 milj. latu, kas pārsniedza plānotos ieņēmumus par 32,8 milj. latu jeb 4,5% (sk. 3.attēlu). Speciālā budžeta izdevumi 2006.gadā ir 798,6 milj. latu, kas ir par 3,1 milj. latu jeb 0,4% mazāk nekā plānots (sk. 3.attēlu), bet 2005.gadā izdevumi bija par 8,9 milj. latu jeb 1,3% mazāki par plānotajiem.

Valsts budžets 2006.gadā bijis ar fiskālo deficītu – 31,4 milj. latu, kas ir 0,3% no IKP. Arī 2005.gadā valsts budžets bija ar fiskālo deficītu – 105,2 milj. latu, kas bija 1,2% no IKP.

Grāmatvedības uzskaite un pārskati

2006.gadā saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 32.pantu sagatavots un pēc akceptēšanas Ministru kabinetā kopā ar Latvijas Republikas Valsts kontroles Atzinumu par Latvijas Republikas 2005.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem un Ziņojumu par Latvijas Republikas 2005.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem iesniegts Saeimai Latvijas Republikas 2005.gada pārskats par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem (3 sējumi, 910 lpp.).

Atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 27.jūnija noteikumiem Nr.547 "Noteikumi par Valsts statistiskās informācijas programmu 2006.gadam" programmas sadaļās "Nacionālo kontu sistēma" un "Valsts finanses, bankas un citas finanšu iestādes un naudas apgrozība" Valsts kases mēneša, ceturkšņa un gada pārskatus par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem ar papildu detalizētas informācijas nodrošinājumu atbilstoši resursiem un tehniskajām iespējām izmanto kā informācijas iegūšanas avotus Centrālajai statistikas pārvaldei un Latvijas Bankai, kuras ir atbildīgas par statistisko informāciju, kas jāgatavo atbilstoši ES normatīvo aktu prasībām. Valsts kase ir atbildīga par statistisko informāciju, kas jāgatavo atbilstoši programmas sadaļas "Valsts finanses, bankas un citas finanšu iestādes un naudas apgrozība" apakšsadaļām "Statistiskā informācija, kuras gatavošana izriet no starptautisko institūciju citiem regulāriem pieprasījumiem" un "Statistiskā informācija, kas tiek regulāri gatavota saskaņā ar iekšzemes lietotāju prasībām".

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību deleģējumu 2006.gadā Valsts kase ir izstrādājusi Ministru kabineta normatīvos aktus, kas nosaka vienotus valsts un pašvaldību budžeta iestāžu uzskaites principus, radot starptautisko standartu pamatnostādņem atbilstošu normatīvo bāzi, kā arī pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas kārtību:

- 1) Ministru kabineta 2006.gada 15.augusta noteikumus Nr.655 "Valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtība", kuri stājas spēkā ar 2007.gadu;
- 2) Ministru kabineta 2006.gada 15.augusta noteikumus Nr.458 "Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumos Nr.446 "Valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtība"", kuri attiecināmi uz 2006.gada pārskatu;
- 3) Ministru kabineta 2006.gada 25.aprīļa noteikumi Nr.313 "Noteikumi par pašvaldību mēneša pārskatu saturu, sagatavošanas un iesniegšanas kārtību", kuri stājas spēkā ar 2007.gadu;
- 4) Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumi Nr.429 "Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība".

Minēto normatīvo aktu sagatavošanas laikā Valsts kase aktīvi konsultējusies ar praktizējošiem pašvaldību un ministriju grāmatvežiem par noteikumu projektos iekļaujamo normu pielietošanu, tādējādi nodrošinot pašvaldībām un ministrijām savlaicīgu informāciju par gaidāmajām pārmaiņām un informācijas apmaiņu ar Valsts kasi par iespējamajām problēmām šo normu pielietošanā un to novēršanu.

Kvalitatīvai Valsts kases funkciju izpildei ir nepieciešama cieša sadarbība ar valsts un pašvaldību budžeta iestādēm, pašvaldībām un Latvijas Pašvaldību savienību. Ikdienā Valsts kase pašvaldībām sniedz konsultācijas pārskatu sagatavošanas un grāmatvedības uzskaites jautājumos. 2006.gadā Valsts kase organizēja seminārus valsts un pašvaldību budžeta iestāžu darbiniekiem par grāmatvedības uzskaites jautājumiem par Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.867 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārtu grāmatvedības uzskaiti". Valsts kases darbinieki referēja un sniedza atbildes uz jautājumiem Latvijas Pašvaldību mācību centra un žurnāla "Bilance" organizētajos semināros par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu gada pārskatiem.

Atbilstoši budžeta iestāžu kapacitātei nodrošināta valsts budžeta iestāžu un pašvaldību finanšu pārskatu par 2006.gadu atbilstība budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti, kuru no 2006.gada 1.janvāra nosaka Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumi Nr.867 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārtu grāmatvedības uzskaiti".

Apkopojot ministriju, valsts centrālo iestāžu un pašvaldību iesniegto finanšu informāciju un sagatavojot Latvijas Republikas 2005.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem, izvērtēta finanšu informācijas kvalitātes atbilstība lietotāju interesēm un identificēti problēmjautājumi par valsts un pašvaldību nekustamā īpašuma, kas nodots valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību valdījumā/pārvaldījumā, korektas un saskaņotas uzskaites nepieciešamību gan privātā, gan publiskā sektora grāmatvedībā, un informācija par to, ka valstij nav nodoti visi aktīvi, ko savā ziņojumā norādīja arī Valsts kontrole.

Pārskata periodā nodrošināta Valsts kases kā notifikācijas sagatavošanā iesaistītās iestādes kompetencē esošās informācijas sagatavošana un iesniegšana Centrālajai statistikas pārvaldei atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 18.jūlija instrukcijā Nr.7 "Kārtība, kādā sagatavojama valsts budžeta deficīta un valsts parāda notifikācija" noteiktajam. ES institūciju pārstāvju dialoga vizītē par valsts budžeta deficīta un valsts parāda notifikācijas kvalitātes jautājumiem 2006.gada decembrī Rīgā saņemts atzinīgs novērtējums par Valsts kases nodrošināto datu kvalitāti.

Uzturēta un pilnveidota Valsts kases valsts budžeta uzskaites grāmatvedības politika, ņemot vērā izmaiņas un papildinājumus grāmatvedības kontu plānā.

Noteiktas nepieciešamās izmaiņas pastāvošajā darījumu uzskaites (grāmatošanas) kārtībā saskaņā ar izmaiņām ieņēmumu un izdevumu klasifikācijās un veiktas attiecīgas korekcijas valsts budžeta grāmatvedības uzskaites sistēmā.

Elektronisko pakalpojumu un tehnoloģiju attīstība

Valsts kases darbības stratēģija paredz Valsts kases sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu atbilstoši finanšu vadības labākajai starptautiskajai praksei un, pielietojot mūsdienīgas tehnoloģijas, automatizēt darījumu apstrādi. Nozīmīgs Valsts kases uzdevums ir pašvaldību budžetu pārskatu apkopošana. 2006.gadā pārskatu iesniedzēji var iesniegt un akceptēt mēneša un ceturkšņa pārskatus elektroniski, tādējādi atsakoties no parakstīta pārskata papīra veidā iesniegšanas Valsts kasē. Pašvaldību mēneša pārskatu iesniegšanā jau trešo gadu darbojas pašvaldību gada un mēneša pārskatu apkopošanas programmatūra, kas bāzēta uz jaunākajiem tehnoloģiju sasniegumiem un izmanto interneta vidi tiešsaistes režīmā. Ar 2006.gadu ekspluatācijā nodotas izmaiņas programmatūrā, ieviešot pārskatu elektronisko akceptēšanu.

Jau trešo gadu valsts budžeta izpildes jomā Valsts kasē veiksmīgi izmanto valsts budžeta elektronisko norēķinu sistēmu eKase, kas paredzēta Valsts kases pakalpojumu sniegšanai internetā. Ar eKasi Valsts kase nodrošina attālinātu pakalpojumu pieejamību budžeta finansētām institūcijām un pašvaldībām, vienlaikus garantējot nepieciešamo informācijas drošību un konfidencialitāti. Izmantojot eKasi, Valsts kases klientiem ir iespējams:

- 1) veikt maksājumus;
- 2) pārbaudīt maksājumu rīkojumu izpildes rezultātus;
- 3) saņemt finanšu informāciju par kontu stāvokli, valsts budžeta finansēšanas plānu izpildi, kontu apgrozījuma izrakstus un kontu mēneša kopsavilkumus.

2006.gadā sadarbības līgumus par eKases sistēmas izmantošanu noslēguši 636 klienti un eKases sistēmā šobrīd ir reģistrēti vairāk nekā 4000 lietotāju. Kopējā ar eKasi veiktā latu plūsmas maksājumu attiecība pret kopējo latu plūsmu ir 56%. 2006.gadā, salīdzinot ar 2005.gadu, par 20% ir pieaudzis ar eKases sistēmu apstrādāto maksājumu skaits. Šo maksājumu pieaugumu ir veicinājis pakalpojuma lietotāju skaita pieaugums 2006.gadā. Līdz 2006.gada 30.decembrim līgumu par pakalpojuma izmantošanu noslēguši 1239 klienti.

2006.gada aprīlī veikta risku analīze par eKasē veikto maksājumu atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī izstrādāti un izskatīti priekšlikumi risku analīzē identificēto risku novēršanai.

Izmantojot eKases sistēmu, pilnībā tiek nodrošināta pārmaksāto pamatbudžeta ieņēmumu atmaksu maksājumu veikšana.

Lai veicinātu eKases izmantošanu, pilnveidotu Valsts kases darbu un turpinātu attīstīt eKases sniegto pakalpoju kvalitāti, 2007.gadā Valsts kase plāno veikt klientu aptauju, kā arī ieviest drošākus lietotāju autentifikācijas rīkus – dinamisko kodu ģeneratorus un veikt sistēmas pilnveidošanu, lai nodrošinātu valūtas maksājumu veikšanu.

2006. gadā veiksmīgi turpināta 2005.gada jūnijā uzsāktā sadarbība ar VSAA par pensiju un pabalstu maksājumu veikšanu, izmantojot eKasi. 2006.gadā VSAA, izmantojot eKases sistēmu, veica vairāk nekā 6,8 milj. pensiju un pabalstu maksājumu, kas ieskaitīti tieši klienta bankas kontā.

2006.gada 9.martā Valsts kase izsludināja atklātu konkursu (Iepirkuma identifikācijas numurs FM VK 2006/3) par Valsts kases kontiem piesaistīto kredītkaršu apkalpošanu, kurā pieteicās četri pretendenti. Piedāvājot valstij visizdevīgākos nosacījumus – bezmaksas karšu apkalpošanu –, konkursā par Valsts kases kontiem piesaistīto kredītkaršu apkalpošanu uzvarēja A/S "Hansabanka". Līgums ar banku noslēgts 2006.gada 8.septembrī un jau septembra beigās Starptautiskā Valūtas fonda un Pasaules Bankas ikgadējās sanāksmes laikā Singapūrā Latvijas delegācijas pārstāvjiem bija iespēja izmēģināt un novērtēt jauno pakalpojumu.

No 2007.gada 1.janvāra, sākoties jaunajam budžeta gadam, Valsts kase un A/S "Hansabanka" ir pilnībā realizējusi sistēmu savietojamību, lai nodrošinātu sekmīgu darbu ar Valsts kases kontiem piesaistītajām kredītkartēm un sniegt budžeta iestādēm iespēju veikt budžeta izdevumus ar kredītkartēm. Kredītkaršu pakalpojumi paredzēti darbinieku komandējumam, darba braucieniem un saimniecisko izdevumu veikšanai.

Ieviešot Valsts kases kontiem piesaistītas kredītkartes, valsts budžeta iestāžu darbiniekiem tiks nodrošināta iespēja komandējumu laikā veikt bezskaidras naudas norēķinus, ievērojot Likuma par budžetu un finanšu vadību prasību, kas nosaka, ka valsts budžeta līdzekļu izdevumi veicami no Valsts kasē atvērtajiem kontiem.

2006.gadā līdz ar jauno informācijas tehnoloģiju projektu realizāciju turpināta koncepcijas “Valsts kases reģionālo norēķinu centru funkciju, to realizācijai nepieciešamo resursu pārskatīšana un optimizācija” pakāpeniska ieviešana. Koncepcijas ietvaros, lai uzlabotu Valsts kases norēķinu centru darbu ar klientiem, notiek pakāpeniska pāreja uz norēķinu centru klientu apkalpošanu tiešsaistes režīmā, piedāvājot iespēju saņemt mūsdienīgus finanšu pakalpojumus un par norēķinu centra darbinieku primāro funkciju nosakot konsultatīvo pakalpojumu sniegšanu klientiem.

2006.gadā uzsākta S.W.I.F.T. (starptautiskas starpbanku finanšu telekomunikāciju sabiedrības informācijas sistēmas) izmantošana maksājumu informācijas apmaiņai un noslēgto finanšu darījumu nosacījumu apstiprināšanai ar Latvijas Banku un kredītiestādēm, kā arī paplašināta S.W.I.F.T. sistēmas pielietošana – veiktas nepieciešamās izmaiņas Valsts kases informācijas sistēmās, lai automātiski ģenerētu S.W.I.F.T. ziņojumus un apstrādātu saņemtos S.W.I.F.T. ziņojumus. Realizēta arī jaunu S.W.I.F.T. ziņojumu testēšana vērtspapīru informācijas apmaiņai.

Uzsākta Finanšu ministrijas un Valsts kases projekta “Par SAP sistēmas paplašināšanu valsts budžeta plānošanas un izpildes kontroles funkciju atbalsta nodrošināšanai” realizācija, kuras ietvaros tiks veikta esošās valsts budžeta izpildes sistēmas nomaiņa paredzētajā apjomā.

2. VALSTS PARĀDA UN AKTĪVU VADĪBA

Saskaņā ar finanšu ministra pilnvarojumu Valsts kase kā Finanšu ministrijas pakļautības iestāde veic valsts parāda un uz laiku brīvo valsts budžeta līdzekļu vadību, veic darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem un citus darījumus valsts parāda vadības ietvaros, kā arī organizē valsts budžeta aizdevumu un galvojumu izsniegšanu un uzraudzību.

Gadskārtējais valsts budžeta likums nosaka maksimālo pieļaujamo neatmaksātā valsts parāda apmēru uz gada beigām, savukārt valsts parāda portfeļa un aizņēmumu vadības mērķi, pamatprincipi un uzdevumi valsts parāda vadības ietvaros vidējā termiņā noteikti Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā, kuru apstiprina finanšu ministrs.

Valsts aizņēmumu apjomu, valsts parāda līmeni un attiecīgi izmaksas, kas jānovirza parāda saistību izpildei, ietekmē kopējās finansēšanas nepieciešamības apjoms, kuru veido valsts budžeta finansējama fiskālais deficīts, valsts parāda saistību dzēšamais apjoms, kā arī valsts budžeta cikla un saistību izpildes nodrošināšanai nepieciešamais likvido finanšu resursu rezerves apjoms. Kārtējā gadā plānotos pasākumus kopējās finansēšanas nepieciešamības segšanai un finansēšanai piemērotāko finanšu instrumentu izvēli nosaka ikgadējs Resursu piesaistīšanas plāns vidējam termiņam, kuru, ņemot vērā Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktās vadlīnijas, izstrādā Valsts kase un apstiprina finanšu ministrs, pirms apstiprināšanas saskaņojot viedokļus ar Latvijas Banku.

Pamatojoties uz Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā un Naudas līdzekļu vadības stratēģijā noteikto – nodrošināt ikdienas minimālo finanšu resursu likviditātes rezervi, uz laiku brīvos likvidos resursus Valsts kase izvieto termiņnoguldījumos komercbankās un Latvijas Bankā saskaņā ar finanšu ministra pilnvarojumu un Valsts kases darījumu partneru limitu ietvaros.

Valsts parāda vadības ietvaros Valsts kase organizē trīs lielāko starptautisko reitinga aģentūru – Fitch Ratings, Standard&Poor`s un Moody`s Investors Service – analītiķu vizītes Latvijā, tādējādi nodrošinot iespēju investoriem regulāri saņemt jaunāko informāciju par Latviju, analizēt viedokli par Latvijas attīstības tendencēm un iespējamajiem riskiem. Informāciju investori izmanto, lai novērtētu iespējas investēt Latvijā (t.sk. valsts emitētajos vērtspapīros). Līdz ar to kredītreitings valstij ir būtisks faktors finanšu līdzekļu pieejamībai, un tas ietekmē aizņemto resursu cenu. Reitinga aģentūras ne tikai katru gadu pārskata Latvijas Republikas kredītreitingu un tā nākotnes novērtējumu, bet piešķir arī reitingu konkrētam valsts emitētajam vērtspapīram.

Saskaņā ar finanšu ministra deleģējumu Valsts kase nodrošina valsts budžeta aizdevumu izsniegšanu un izsniegto aizdevumu apkalpošanu gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajos apmēros.

Valsts kase piedalās valsts vārdā sniegto galvojumu procesā, izskatot un izvērtējot ar valsts vārdā sniegto galvojumu izsniegšanu saistītos riskus. Valsts kase organizē galvojuma līgumu parakstīšanu, t.i., piedalās galvojuma līgumu projektu, galvojuma apkalpošanas līgumu un galvojuma nodrošinājuma līgumu projektu sagatavošanā. Pēc galvojumu līgumu noslēgšanas Valsts kase kārtos valsts vārdā sniegto galvojumu saistību uzskaiti. Pieļaujamos valsts vārdā sniegto galvojumu apmērus un projekta īstenotājus nosaka gadskārtējais valsts budžeta likums.

Valsts parāda vadības stratēģija

2006.gadā Valsts kase pilnībā realizējusi finanšu ministra apstiprināto Latvijas Valsts parāda vadības stratēģiju. Aizņēmumi veikti, ievērojot stratēģijā noteiktos pamatprincipus, savukārt, lai ievērotu stratēģijā noteiktos parāda portfeļa rādītājus, pielietoti atvasinātie finanšu instrumenti.

Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā noteikti valsts parāda vadības mērķi un uzdevumi. Stratēģija nosaka Valsts kases darbību vidējā termiņā, veicot valsts parāda vadību saskaņā ar ekonomikas attīstības tendencēm, kā arī situāciju Latvijas un pasaules finanšu tirgū. 2006.gada 16.martā finanšu ministrs apstiprināja precizēto Latvijas Valsts parāda vadības stratēģiju, kurā veikti atsevišķi redakcionāli labojumi.

Latvijas Valsts parāda vadības stratēģija nodala parāda portfeļa vadību no aizņēmumu vadības. Valsts parāda portfeļa vadības mērķis ir pārvaldīt valsts parāda portfeļa finanšu riskus, un šī mērķa sasniegšanai noteikti vairāki parāda portfeļa struktūras rādītāji:

- 1) latu parāda īpatsvars;
- 2) dzēšanas profils;
- 3) fiksētās procentu likmes īpatsvars;
- 4) procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods;
- 5) valūtu kompozīcija tirajam valūtu parādam.

Valsts aizņēmumu vadības mērķis ir nodrošināt nepieciešamos finanšu resursus un to likviditāti valsts budžeta deficīta finansēšanai un valsts parāda pārfinansēšanai, kā arī aizņēmumu darījumu veikšanu ar labvēlīgiem nosacījumiem. Šī mērķa sasniegšanai izvirzīti vairāki pamatprincipi:

- 1) nodrošināt pastāvīgu finanšu resursu piesaistīšanas iespēju;
- 2) nodrošināt ikdienas minimālo finanšu resursu likviditātes rezervi;
- 3) katru aizņēmumu darījumu veikt profesionāli;
- 4) veicināt finanšu tirgus attīstību;
- 5) veicot aizņēmumu darījumus, ievērot arī valsts parāda portfeļa vadības pamatprincipus;
- 6) veidot Latvijas kā "aizņēmējas" tēlu vislabākajā nozīmē.

Valsts vērtspapīru tirgus attīstības nolūkos parāda vadības ietvaros izstrādāta Latvijas Valsts vērtspapīru tirgus attīstības koncepcija. Valsts kase izvērtēja iespējamās valsts vērtspapīru tirgus nākotnes attīstības perspektīvas un iezīmēja iespējamo attīstības scenāriju, kas pēc plānotās vienotās eiro valūtas ieviešanas paredz koncentrēt aizņēmumu veikšanu lielākās etalona emisijās starptautiskajā finanšu tirgū. Tirgus attīstības scenāriju analizē atkārtoti apsvērta primāro dīleru institūcijas ieviešanas lietderība un nepieciešamība, tomēr izvirzītā scenārija dēļ pieņemts lēmums primāro dīleru institūciju neieviest.

Turpinot uzsāktu darbu parāda portfeļa analīzes modeļu ieviešanā, augstākajā līmenī pilnveidots Cost-at-risk modelis, kura praktiskā izmantošana ļāvusi detalizēti analizēt izvirzītos aizņemšanās scenārijus un to iespējamo ietekmi uz parāda portfeļa rādītājiem. Ar izstrādātā modeļa palīdzību jau šobrīd ir iespējams precīzāk prognozēt valsts parāda apkalpošanas maksājumus vidējam termiņam. 2006.gada sākumā vienkāršo relatīvo Cost-at-risk modeli Valsts kase izmantoja, lai izvērtētu Latvijas valsts parāda portfeļa struktūras rādītājus, un secināja, ka Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktos rādītājus nav nepieciešams mainīt un tie atbilst optimālajiem līmeņiem. Pēc Valsts kases speciālistu veiktajiem uzlabojumiem modeļa metodoloģijā un programmatūrā, modelis izmantots Resursu piesaistīšanas plāna 2007.-2009.gadam aizņemšanās scenāriju simulāciju ietvaros, sniedzot papildu informāciju lēmumu pieņemšanai par atbilstošāko no tiem. Saskaņā ar Resursu piesaistīšanās plānu 2007.-2009.gadam pamatfinansējums tiks nodrošināts ar iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem, papildus piesaistot arī EIB resursus. Tomēr valsts aizņemšanās pasākumi 2007.gadā iezīmēsies ar dažām atšķirībām valsts vērtspapīru sākotnējās izvietošanas izsoļu grafikā, tajā sniegtajā informācijā par plānotajām emisijām, izsoļu datumiem, instrumentiem un apjomiem, lai nodrošinātu elastīgāku resursu piesaistīšanu atbilstoši aktuālajai finansēšanas nepieciešamībai.

Kopš 2006.gada Valsts kasē ieviesta prakse, ka resursu piesaistīšanas aktivitātes analizē katru mēnesi un detalizēti izvērtē aizņemšanos ietekmējošos faktorus Latvijas un starptautiskā finanšu un kapitāla tirgus kontekstā. Regulāri izskatītas pirmstermiņa atmaksas iespējas starptautiskajām finanšu institūcijām par noslēgtajiem aizņēmuma līgumiem, tomēr, izvērtējot šo aizdevumu resursu cenu, pirmstermiņa atmaksas pasākumi netika realizēti. Reizi ceturksnī tiks veikta aizņemšanās darījumu salīdzināšana ar 2005.gadā izveidotajiem laika un izmaksu etaloniem.

Tā kā budžeta izpilde 2006.gadā līdz pat novembra beigām iezīmējās ar lieliem brīvajiem budžeta līdzekļiem, paplašināts darījumu partneru loks naudas tirgus darījumiem un uz laiku brīvie naudas līdzekļi papildus izvietoti termiņnoguldījumos arī starptautiskajās bankās. 2006.gada augustā noslēgta Valsts kases vienošanās ar Latvijas Banku par latu resursu izvietošānu tikai centrālajā bankā, tādējādi paaugstinot Latvijas Bankas veikto pasākumu efektivitāti likviditātes samazināšanai latu finanšu tirgū. Līdzekļu izvietošāna Latvijas Bankā nodrošināja saskaņotas monetārās un fiskālās politikas realizāciju, sekmējot valsts makroekonomisko rādītāju uzlabošanos, t.sk. inflācijas līmeņa stabilizēšanos. Savukārt, pilnveidojot uz laiku brīvo budžeta finanšu līdzekļu vadību un izmantojamus instrumentus un metodes, Valsts kase izstrādāja un 2006.gada beigās finanšu ministrs apstiprināja Naudas līdzekļu vadības stratēģiju.

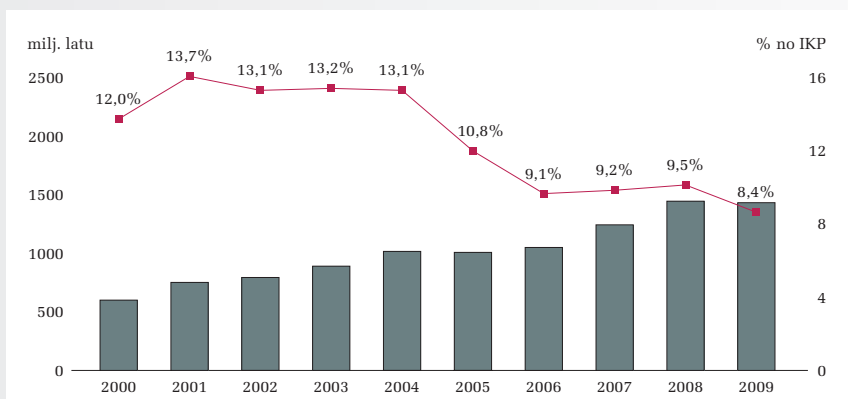
2006.gadā Valsts kase pirmo reizi sagatavoja analītisku Valsts parāda vadības pārskatu par 2005.gadu, lai Valsts kases klientiem, finanšu tirgus dalībniekiem, t.sk. Valsts kases esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem un valsts vērtspapīru investoriem, nodrošinātu informāciju par valsts parāda vadības aktualitātēm, rezultatīvajiem rādītājiem un nākotnes tendencēm. Valsts parāda vadības pārskats tika nosūtīts arī citiem pēc funkcijām līdzvērtīgiem valsts parāda vadības funkciju īstenotājiem ES (parāda vadības birojiem). Šāda informācijas pasniegšanas forma par aktuālāko Latvijas valsts parāda vadībā no sadarbības partneru (t.sk. banku) puses novērtēta pozitīvi.

Valsts parāda izmaiņas 2006.gadā

2006.gadā, veicot finanšu resursu piesaistīšanas pasākumus valsts budžeta fiskālā deficīta finansēšanai un valsts (centrālās valdības) parāda pārfinansēšanai, kā arī valsts budžeta izpildes cikla un saistību izpildei nepieciešamās likvido naudas līdzekļu rezerves nodrošināšanai, veikti aizņēmumi gan iekšējā, gan ārējā finanšu tirgū.

No valsts iekšējā aizņēmuma instrumentiem 2006.gada finansēšanas nepieciešamības segšanai izmantotas īstermiņa valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju emisijas ar dzēšanas termiņu seši un divpadsmit mēneši, kā arī ilgtermiņa obligāciju emisijas programma ar dzēšanas termiņu desmit gadi. Gada beigās veiktas trīs izsoles jauno piecu gadu obligāciju emisijas programmas ietvaros. No 2006.gada vērtspapīru emisijām iekšējā finanšu tirgū piesaistīto resursu apjoms veido aptuveni 166,7 milj. latu pēc nomināla. Ārējā finanšu tirgū 2006.gadā veiktās aizņemšanās apjomu veido no EIB ES Kohēzijas un strukturālo fondu projektu līdzfinansējuma nodrošināšanai piesaistītie 75 milj. eiro un no citām starptautiskām finanšu institūcijām ilgtermiņa investīciju projektu finansēšanai saskaņā ar iepriekš noslēgtajiem līgumiem piesaistītie 1,67 milj. latu.

Kopumā valsts parāds, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, būtiski nav mainījies. 2006.gadā īstenoto aizņemšanās pasākumu rezultātā valsts parāds samazinājies par 4,34 milj. latu un decembra beigās sasniedza 1001 milj. latu pēc nomināla. Lielākās izmaiņas bija ārējā parāda apjomā, t.i., tam pieaugot par 37,8 milj. latu.

4. ATTĒLS
Centrālās valdības parāds
2000.-2009.gadā

Avots: Valsts kase

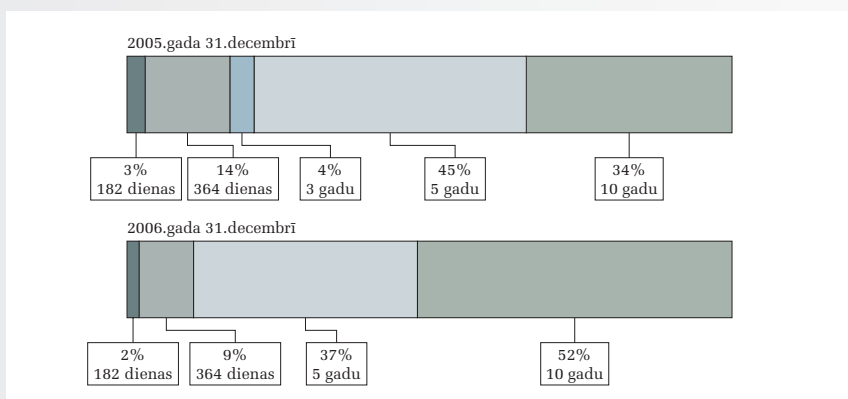
Iepriekšējos gados valsts (centrālās valdības) parāds, salīdzinot ar IKP, ir bijis salīdzinoši neliels, ar skaidri iezīmējušos samazināšanās tendenci pēdējos gados, un to kā pozitīvu atzīst arī starptautiskās reitingu aģentūras, nosakot Latvijas kredītreitingu. Saskaņā ar Latvijas Republikas valdības apstiprināto Latvijas Konverģences programmu 2006.-2009.gadam, valdības plānos ir pakāpeniski samazināt budžeta deficītu, līdz ar to sagaidāms, ka vidējā termiņā valsts parāds saglabāsies stabilā līmenī, nepārsniedzot 9,5% no IKP.

Valsts iekšējais parāds

Valsts iekšējais (latu) parāds pēc nomināla 2006.gada 31.decembrī bija 419,56 milj. latu, no kuriem 99,8% veido iekšējā aizņēmuma vērtspapīri un 0,2% budžeta iestāžu aizņēmumi ārpus Valsts kases.

Tāpat kā 2005.gadā, arī 2006.gadā iekšējais parāds bija ar “nulles” pieaugumu, t.i., dzēšamie iekšējā tirgus vērtspapīri pārfinansēti ar citiem valsts iekšējā aizņēmuma tirgus vērtspapīriem. Turklāt 2006.gadā bija novērojams pat neliels iekšējā parāda samazinājums (par 4,34 milj. latu pēc nomināla).

2006.gadā nedaudz mainījies arī apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru veidu procentuālais īpatsvars iekšējā parādā (sk.5.attēlu).

5. ATTĒLS
Valsts iekšējā aizņēmuma
vērtspapīru sadalījums pa
vērtspapīru veidiem

Avots: Valsts kase

2006.gadā izsolēs emitēti trīs sešu mēnešu parādzīmju laidieni 12,75 milj. latu apjomā pēc nomināla, kas ir par 7,69 milj. latu mazāk nekā 2005.gadā, un trīs divpadsmit mēnešu parādzīmju laidieni 39,68 milj. latu apmērā pēc nomināla, kas ir par 19,35 milj. latu mazāk nekā 2005.gadā. Turpināta arī 2005.gadā uzsāktā desmit gadu obligāciju emisijas programma (emisijas apjoms 2006.gadā – 72,03 milj. latu) un uzsākta jauna piecu gadu obligāciju emisijas programma 42,28 milj. latu apmērā.

Valsts ārējais parāds

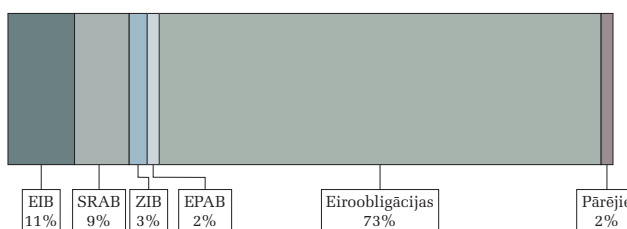
Valsts ārējais (valūtu) parāds pēc nomināla 2006.gada 31.decembrī bija 581,47 milj. latu.

2006.gadā valsts ārējais parāds palielinājies par 37,8 milj. latu. Ārējā parāda palielinājums saistīts ar to, ka daļēji izmantots pieejamais finansējums no 2005.gada 29.septembrī Latvijas Republikas parakstītā līguma ar EIB par aizņēmumu 150 milj. eiro apmērā ES struktūrfondu un Kohēzijas fondu projektu valsts līdzfinansējuma nodrošināšanai, veicot pirmo aizņēmuma izmaksu 75 milj. eiro apmērā.

2006.gada 31.decembrī lielāko daļu (73%) no valsts ārējā parāda veido aizņēmumi no kapitāla tirgus, kas ir eiroobligācijas ar dzēšanas termiņu 2008.gads un 2014.gads (sk.6.attēlu).

6. ATTĒLS
Ārējais parāds sadalījumā pa
aizdevējiem 2006.gada beigās

Avots: Valsts kase

Valsts aizņēmumu vadība

Valsts aizņēmumu vadības mērķis ir nodrošināt nepieciešamos finanšu resursus un to likviditāti valsts budžeta deficīta finansēšanai un valsts parāda pārfinansēšanai, kā arī aizņēmumu darījumu veikšanu ar izdevīgiem nosacījumiem.

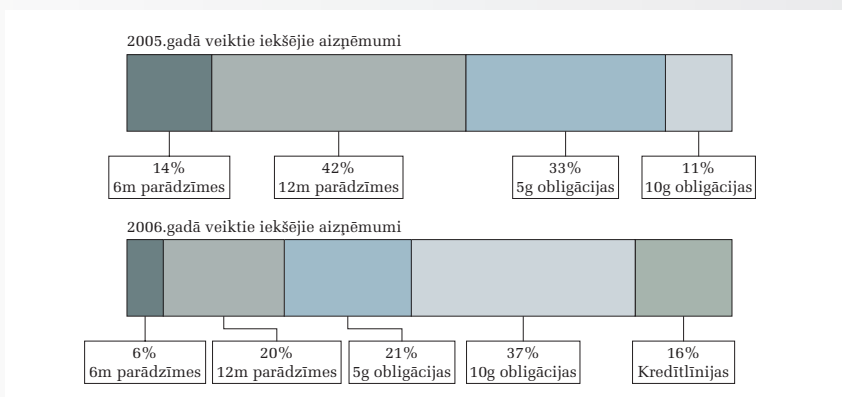
lejšējie aizņēmumi

2006.gada emitēts ievērojami mazāk nekā bija sākotnēji plānots – plānoto 297,8 milj. latu vietā emitēti vērtspapīri 166,7 milj. latu apmērā. Emisijas apjoma samazinājums galvenokārt saistāms ar labāku valsts budžeta izpildi (budžeta deficīts bija mazāks nekā sākotnēji plānots). 2006.gadā valsts vērtspapīru apjoms apgrozībā samazinājies par 4,2 milj. latu, sasniedzot 418,7 milj. latu. Atšķirībā no iepriekšējā gada finansēšanai visvairāk izmantoti ilgtermiņa resursi (piecu gadu un desmit gadu obligācijas) – attiecīgi 58% no kopējā finansējuma, savukārt, īstermiņa resursi – sešu un divpadsmit mēnešu parādzīmes, kā arī banku kredītlīnija (tās izmantošanas termiņš – no pāris dienām līdz sešām nedēļām) – attiecīgi 42% no kopējā finansējuma.

7. ATTĒLS
Valsts iekšējie aizņēmumi
sadalījumā pa vērtspapīru
veidiem

Avots: Valsts kase

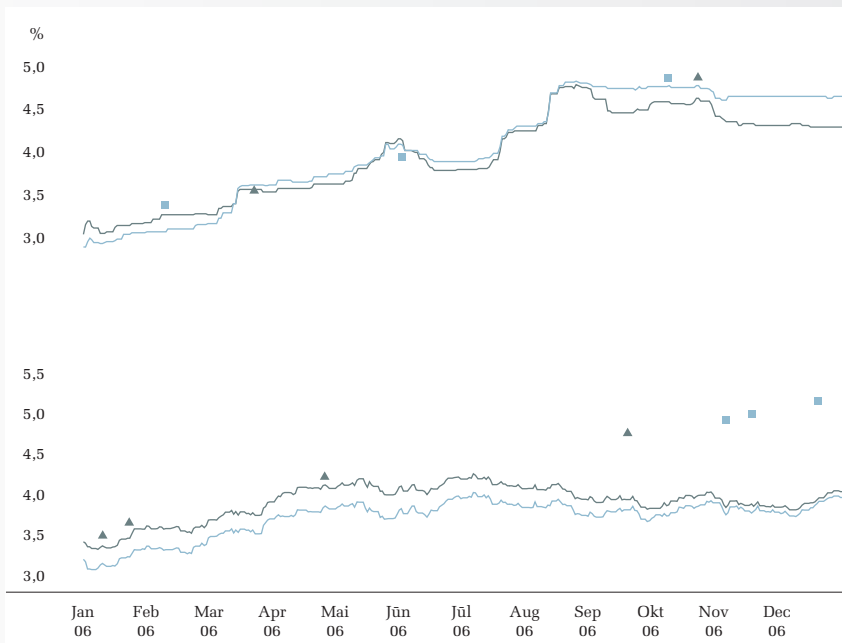
2006.gadā gandrīz visa gada garumā bija novērojams gan īstermiņa parādzīmju, gan obligāciju likmju kāpums. Parādzīmju likmju kāpums (sk. 7.attēlu) galvenokārt saistīts ar to, ka 2006.gadā Latvijas Banka turpināja ierobežojošo monetāro politiku, divas reizes (par 0,5%) palielinot refinansēšanas likmi – no 4% līdz 5%. Tika ierobežota arī starpbanku latu likviditāte, paplašinot komercbanku obligāto rezervju aprēķināšanas bāzi, iekļaujot visus kredītus (arī termiņam virs diviem gadiem).

Obligāciju likmju pieaugums galvenokārt saistīts ar korelācijas samazināšanos starp eiro un latu ilgtermiņa likmēm. To ietekmēja pieaugošā nenoteiktība par eiro ieviešanas termiņu Latvijā, kas saistīts ar nelabvēlīgiem makroekonomiskajiem datiem: noturīgi augsto inflācijas rādītāju, aizvien strauji pieaugošo tekošā konta deficītu u.c. (sk. 9.attēlu).

8. ATTĒLS
6 un 12 mēnešu parādzīmju
peļņas likmes un 6 un 12 mēnešu
RIGIBID likmes

6M RIGIBID likme —
6M parādzīmju peļņas likme ▲
12M RIGIBID likme —
12M parādzīmju peļņas likme ■

Avots: Latvijas Banka un Valsts kase

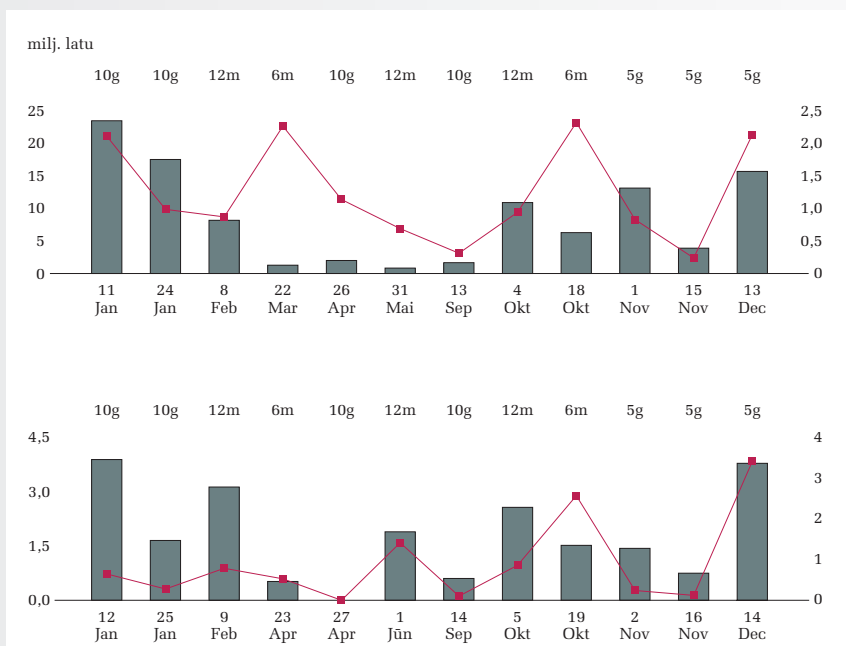

9. ATTĒLS
5 un 10 gadu latu obligāciju
peļņas likmes un 5 un 10 gadu
eiro SWAP likmes

10G EUR SWAP likme —
10G obligāciju peļņas likme ▲
5G EUR SWAP likme —
5G obligāciju peļņas likme ■

Avots: Bloomberg un Valsts kase

Vērtējot investoru aktivitāti valsts vērtspapīru sākotnējā izvietojumā pārskata periodā, jāatzīmē, ka pieprasījums gan parādzīmju, gan obligāciju izsolēs bijis zemāks nekā 2005.gadā. Kopējais pieprasījums konkurējošās daudzscenu izsolēs tikai nedaudz pārsniedza Valsts kases kopējo piedāvāto apjomu, savukārt fiksētas likmes izsolēs kopējais pieprasījums bija zemāks nekā Valsts kases piedāvātais apjoms (sk. 10. un 11.attēlu).

10. ATTĒLS
Valsts vērtspapīru sākotnējās tirdzniecības aktivitātes konkurējošās daudz cenu izsolēs (KDI) 2006.gadā

■ Pārdots (n/v)
■ Piedāvājuma seguma proporcija KDI

Avots: Valsts kase

11. ATTĒLS
Valsts vērtspapīru sākotnējās tirdzniecības aktivitātes fiksētās likmes izsolēs (FLI) 2006.gadā

■ Pārdots (n/v)
■ Piedāvājuma seguma proporcija FLI

Avots: Valsts kase

Ārējie aizņēmumi

Jau 2005.gada beigās, plānojot resursu piesaistīšanas pasākumus, tika pieņemts lēmums par EIB līdzekļu izmantošanu, ja vien banka, salīdzinot ar citiem resursu avotiem, uz resursu pieprasīšanas brīdi varētu nodrošināt izdevīgākus nosacījumus nekā citi Valsts kases sadarbības partneri. Veidojoties finanšu līdzekļu nepieciešamībai, jau 2006.gada sākumā tika veikts aizņēmums 75 milj. eiro apmērā par iepriekš minēto EIB resursu izmantošanu. Lēmums tieši par šo līdzekļu piesaistīšanu tika pamatots ar bankas piedāvāto resursu izdevīgo cenu, kas, salīdzinot ar pieejamo resursu izmaksām, bija zemāka. Valsts kasei bija arī iespēja noteikt izdevīgāko atmaksas grafiku un termiņus. Pēc vairāku procedūru īstenošanas par saņemto līdzekļu izlietojumu 2007.gadā iespējams izmantot aizņēmuma atlikušo daļu.

Citu starptautisko finanšu institūciju piešķirtie aizdevumu līdzekļi investīciju projektu finansēšanai tika izmantoti arī 2006. gadā, tomēr ļoti mazos apjomos (kopējo izmaksu summu veido 1,67 milj. latu). Šos līdzekļus izmantoja Latvijas pašvaldību un vides infrastruktūras projektam (EIB finansējums) un Liepājas Reģionālajam sadzīves atkritumu apsaimniekošanas projektam (Pasaules Bankas finansējums).

Valsts parāda portfeļa vadība

Valsts parāda portfeļa vadības mērķis ir pārvaldīt valsts parāda portfeļa finanšu riskus. Parāda portfeļa vadības darbības galvenokārt vērstas uz finanšu risku ierobežošanu un novēršanu, nepieļaujot nekontrolējamu finanšu resursu izmaksu palielināšanos.

Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā valsts parāda portfeļa vadības mērķu sasniegšanai ir noteikti valsts parāda portfeļa struktūras rādītāji, kuru sasniegšanai un uzdevumu īstenošanai ir paredzēta atvasināto finanšu instrumentu izmantošana.

Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijas izpildes novērtēšanai faktiskie parāda portfeļa struktūras rādītāji 2006.gada 31.decembrī ir salīdzināti ar parāda portfeļa struktūras rādītājiem 2005.gada 31.decembrī un stratēģijā noteiktajiem parāda portfeļa struktūras rādītājiem (sk. 1.tabulu).

1. TABULA

Valsts parāda struktūras rādītāju atbilstība Latvijas Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktajiem valsts parāda portfeļa struktūras rādītājiem

Rādītāji	uz 31.12.2005		uz 31.12.2006		Stratēģija	
Latu parāda īpatsvars	43%		42%		> 35%	
Dzēšanas profils (%)	< 1 gadu	< 3 gadiem	< 1 gadu	< 3 gadiem	< 1 gadu	< 3 gadiem
	19	43	13	30	< 25	< 50
Fiksēto likmju īpatsvars	63,5%		64,3%		60% - 70%	
Procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods (gados)	3,18		3,06		3,25 (+/- 0.25)	
Valūtu kompozīcija tīrajam valūtu parādam	EUR	99.96%	EUR	98.92%	EUR 100% /- 5%	

Avots: Valsts kase

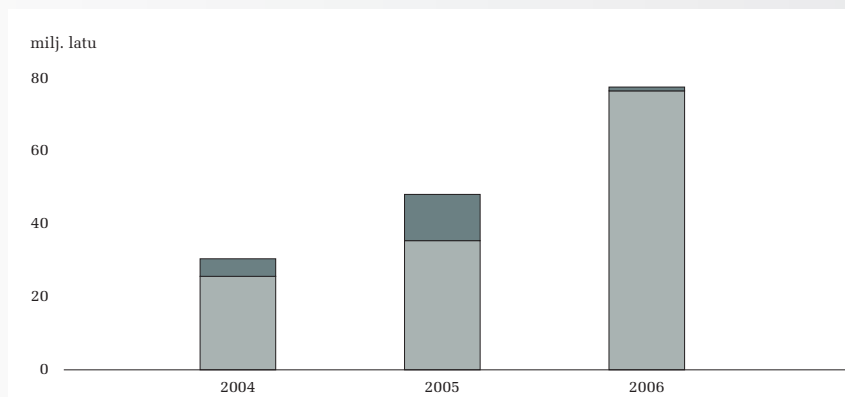
Valsts budžeta aizdevumi

Valsts budžeta aizdevumus ik gadu izsniedz saskaņā ar gadskārtējo valsts budžeta likumu. Valsts budžeta aizdevumu struktūra pēdējo gadu laikā ir mainījusies – 2001.gadā vislielākais valsts budžeta aizdevumu apjoms bija izsniegts speciālajam budžetam, kas skaidrojams ar to, ka tolaik tika realizēti tādi liela apjoma projekti kā Pasaules Bankas Labklājības reformas projekts, Veselības aprūpes reformas projekts u.c. Savukārt kopš 2003.gada, visvairāk valsts budžeta aizdevumi izsniegti Latvijas pašvaldībām.

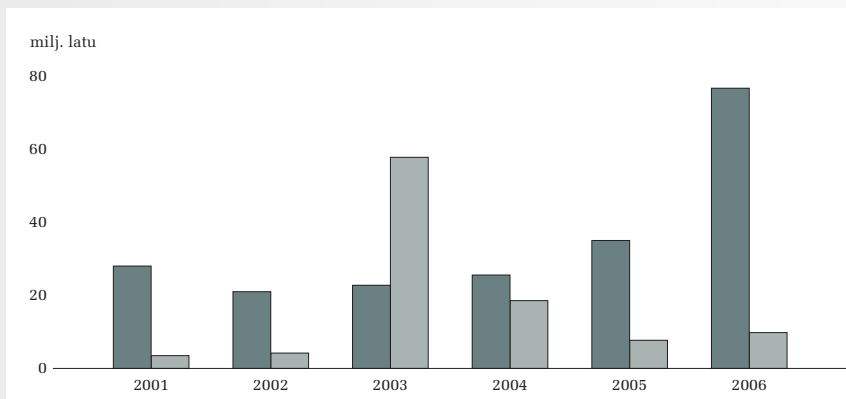
12. ATTĒLS
Valsts budžeta
aizdevumu izmaksas sadalījumā
pa aizņēmēju veidiem

Pārējiem ■
Pašvaldību budžetiem ■

Avots: Valsts kase

Valsts kases darbības stratēģijā 2007.-2009.gadam ir izvirzīts mērķis – saglabāt dominējošo lomu aizdevumu izsniegšanā pašvaldībām – ne mazāk par 65% no pašvaldību parāda, uz ko Valsts kase arī mērķtiecīgi ir virzījusies, sniedzot ne tikai kvalitatīvus pakalpojumus budžeta izpildes procesā, bet arī nodrošinot izdevīgus aizdevumu nosacījumus. Pēdējo trīs gadu laikā pašvaldības ir saņēmušas vislielāko valsts budžeta aizdevumu daļu. 2006.gadā valsts budžeta aizdevumi pašvaldībām sasniedza 76,2 milj. latu jeb 98% no kopējām valsts budžeta aizdevumu izmaksām. Lai arī pašvaldības ar finanšu ministra atļauju gadījumos, kad cita aizdevēja nosacījumi ir izdevīgāki nekā Valsts kases piedāvātie, var saņemt aizdevumus arī no cita aizdevēja, var teikt, ka dominējošais aizdevējs joprojām ir Valsts kase. 2006.gadā pašvaldības no cita aizdevēja ir saņēmušas aizdevumus tikai 9,6 milj. latu apmērā jeb 11% no kopējā pašvaldību 2006.gadā saņemto aizdevumu apmēra.

13. ATTĒLS
Izmaksas pašvaldībām sadalījumā
pa aizdevēju veidiem

■ Valsts kase
■ Cits aizdevējs

Avots: Valsts kase

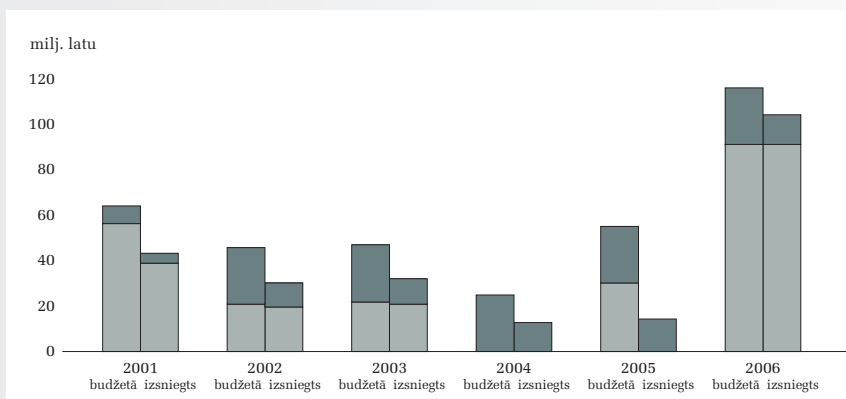
2006.gada 31.decembrī pašvaldību parāds Valsts kasei bija 167 milj. latu, kas salīdzinājumā ar 2006.gada sākumu ir pieaudzis par 58 milj. latu, un kopējais pašvaldību parāds 2006.gada beigās bija 284 milj. latu.

Tā kā Valsts kases aizdevumu izmaksu pieaugums pašvaldībām ir bijis ievērojams un to parāda saistības pret Valsts kasi uz 2006.gada beigām veidoja 59%, tad, lai pilnībā sasniegtu iepriekš minētos 65% no kopējā pašvaldību aizņēmumu portfeļa, Valsts kase izvirzījusi uzdevumu palielināt konkurētspēju, 2007.gadā izstrādājot jaunu aizdevumu likmju noteikšanas metodoloģiju, kas nodrošinātu elastīgākus un tirgus situācijai atbilstošākus aizdevumu nosacījumus.

Valsts izsniegtie galvojumi

Likuma par budžetu un finanšu vadību 37.pants nosaka, ka tikai finanšu ministram ir tiesības valsts vārdā gadskārtējā valsts budžeta likuma ietvaros sniegt galvojumus, kas uzliek saistības valsts līdzekļiem Valsts investīciju programmas projektu un komercdarbības atbalsta programmu īstenošanai, kā arī studiju un studējošo kreditēšanai. Galvojumus sniedz saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gadā 12.jūlija noteikumiem Nr.513 "Galvojumu sniegšanas un uzraudzības kārtība".

Valsts investīciju programmas projektu un komercdarbības atbalsta programmu īstenošanai kopš 1993.gada ir izsniegti 68 valsts galvojumi. Pēdējos sešos gados izsniegto galvojumu apjomu salīdzinājumā ar valsts budžeta likumā noteikto sk. 14.attēlā.

14. ATTĒLS
Plānotie un izsniegtie valsts
galvojumi

■ Projektiem
■ Studentu un studējošo kreditēšana

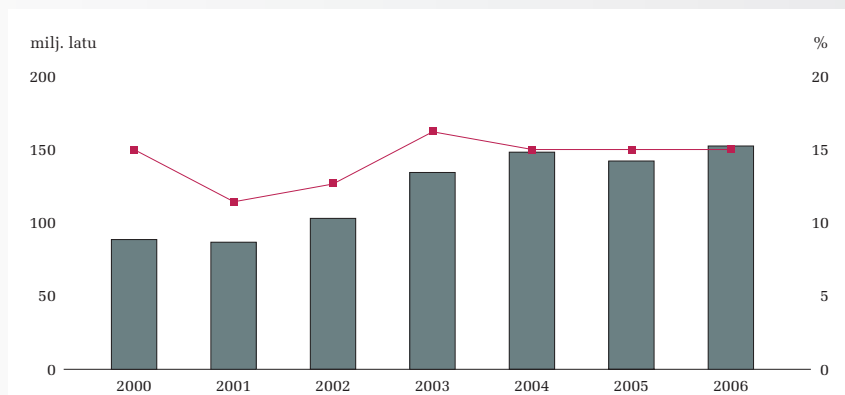
Avots: Valsts kase

2006.gadā lielākais valsts atbalsts – 115,7 milj. latu – novirzīts investīciju projektiem, no kuriem lielākos galvojumus saņēma veselības sektors jeb vairākas slimnīcas par kopējo summu 51,51 milj. latu. Otrs lielākais atbalsta sektors 2006.gadā bija mikro un mazie uzņēmumi, kuru projekti tiek realizēti caur Latvijas Hipotēku un zemes banku.

15. ATTĒLS Valsts galvoto aizdevumu atlikums perioda beigās pret centrālās valdības parādu

Valsts galvoto aizdevumu
atlikums perioda beigās ■
Galvojumi pret centrālās
valdības parādu (%) ■

Avots: Valsts kase

Pēdējos gados galvoto aizdevumu parāds ir stabilizējies un 2006.gada beigās veidoja 150,7 milj. latu jeb 15% pret kopējo centrālās valdības parādu.

Likviditātes vadība

Likviditātes vadības mērķis ir savlaicīgi un pilnā apmērā nodrošināt naudas līdzekļus finansiālo saistību izpildei. Lai realizētu kvalitatīvu likviditātes vadību, Valsts kase nosaka naudas līdzekļu likviditātes nodrošināšanas prasības un likviditātes prasību izpildes kārtību.

Likviditātes nodrošināšanas prasību ievērošanai Valsts kase veic šādas darbības:

- 1) uzrauga likvido naudas līdzekļu nodrošinājumu, kā arī likviditātes limitu un likvido naudas līdzekļu rezerves apjoma ievērošanu;
- 2) savlaicīgi apzina situācijas, kuras var pasliktināt naudas līdzekļu likviditāti un radīt maksājumu vai likviditātes krīzi;
- 3) nodrošina pastāvīgu naudas līdzekļu piesaistīšanas iespēju, slēdzot attiecīgus līgumus ar vietējā un starptautiskā finanšu tirgus dalībniekiem (kredītiestādēm);
- 4) izvieto uz laiku brīvos naudas līdzekļus tā, lai uzturētu pietiekamu likvido naudas līdzekļu apjomu, kas nodrošinātu likvido naudas līdzekļu rezerves un likviditātes limitu izpildi attiecīgajā periodā.

Valsts kase, veicot finanšu resursu vadību ikdienā, ievēro noteiktās likviditātes nodrošināšanas prasības, tādējādi mazinot maksājumu vai likviditātes krīzes iestāšanās risku.

Uz laiku brīvos finanšu resursus Valsts kase izvieto termiņnoguldījumos Latvijas un ārvalstu kredītiestādēs un Latvijas Bankā saskaņā ar Valsts kases darījumu partneru limitiem. Pēc potenciālo darījumu partneru aptaujas Valsts kase izvieto resursus par augstāko piedāvāto likmi, tādējādi palielinot valsts budžeta ieņēmumus no uz laiku brīvo finanšu resursu izvietošanas. Lai novērtētu uz laiku brīvo finanšu resursu vadības efektivitāti, Valsts kase 2005.gadā izstrādāja uz laiku brīvo līdzekļu izvietošanas etalona noteikšanas metodes, kā arī apstiprināja ieguldīšanas peļņas etalonus, pamatojoties uz finanšu tirgus likmēm. Valsts kase 2006.gadā uz laiku brīvos finanšu resursus izvietojusi vidēji virs noteiktajiem etalona līmeņiem, kas liecina par salīdzinoši efektīvu finanšu resursu vadību. Etalonu izpilde bija sekmīgāka pārskata gada otrajā pusē, kad, pastāvot vēl ierobežotākai likviditātei naudas tirgū, resursi vietējā starpbanku tirgū tika izvietoti par salīdzinoši augstākām likmēm.

Valsts kase 2006.gadā katru darba dienu, pamatojoties uz finansēšanas nepieciešamību un situāciju finanšu tirgos, nodrošinājusi likvīdo finanšu resursu apjomu, kā arī izvietojusi uz laiku brīvos finanšu resursus, uzturot nepieciešamo likvīdo finanšu resursu rezervi un ievērojot likviditātes limitus, kā arī uzraudzījusi likvīdo finanšu resursu nodrošinājumu – likviditātes limitu ievērošanu un likvīdo finanšu resursu rezerves uzturēšanu. 2006.gadā likviditātes nodrošināšanai tika izmantoti pieejamie līdzekļu atlikumi, kuru pieaugumu sekmēja valsts budžeta izpildē līdz gada pēdējam ceturksnim izveidojies pārpalikums, kā arī piesaistīti finanšu resursi gan no iekšējā finanšu tirgus – valsts īstermiņa iekšējā aizņēmuma parādzīmes ar dzēšanas termiņu seši un divpadsmit mēneši, kā arī obligāciju emisijas ar dzēšanas termiņu pieci un 10 gadi –, gan no ārējā finanšu tirgus – starptautisko finanšu institūciju resursu apgūšana ilgtermiņa investīciju projektiem saskaņā ar iepriekš noslēgtajiem līgumiem, kā arī izmantots aizņēmums no EIB līdzfinansējuma nodrošināšanai ES Kohēzijas un strukturālo fondu finansētajiem projektiem. Nepieciešamības gadījumā likviditātes nodrošināšanai tika piesaistīti papildu resursi, izmantojot noslēgto rezerves kredītlīniju.

2006.gadā Valsts kase ir savlaicīgi un nepieciešamajā apjomā nodrošinājusi likvīdo finanšu resursu apjomu, ievērojot noteiktās likviditātes prasības, un vienlaicīgi izvietojusi uz laiku brīvos finanšu resursus, sasniedzot vēlamos etalonu vidējos līmeņus.

3. ES POLITIKU INSTRUMENTU MAKSĀJUMU IESTĀDES FUNKCIJU REALIZĒŠANA

Saskaņā ar ES regulās noteikto maksājumu iestāde ir viena vai vairākas valsts, reģionālas vai vietējās iestādes vai struktūras, ko izraugās dalībvalsts, lai tā apliecinātu veiktos izdevumus, iesniegtu maksājuma pieprasījumus un izdevumu deklarācijas, kā arī saņemtu maksājumus no Eiropas Komisijas. Maksājumu iestādei, tāpat kā citām ES politiku instrumentu ieviešanā iesaistītajām iestādēm ir jānodrošina instrumentu darbība saskaņā ar Eiropas Kopienas interesēm, kā arī efektīva struktūrfondu vadība un uzraudzība saskaņā ar ES regulām un vadlīnijām.

Valsts kase maksājumu iestādes funkcijas sāka pildīt 2004.gada 1.maijā.

Valsts kase veic šādu ES politiku instrumentu maksājumu iestādes funkcijas:

- 1) ES struktūrfondu – Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda un Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumenta;
- 2) Kohēzijas fonda;
- 3) Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL.

Valsts kase ir maksājumu iestāde arī Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentam un Norvēģijas valdības divpusējam finanšu instrumentam.

Apliecinot ES politiku instrumentu maksājumu pieprasījumos un izdevumu deklarācijās iekļautos izdevumus, maksājumu iestādes uzdevums ir pārlicināties par projektu ietvaros veikto izdevumu pareizību, pamatotību un atbilstību ES regulu noteikumiem, kā arī par starpniekinstītūciju/vadošās iestādes izveidoto vadības kontroles sistēmu vai pārbaužu pietiekamību. Lai to nodrošinātu, maksājumu iestādei ir tiesības lūgt vadošajai iestādei ieviest papildu kontroles starpniekinstītūcijās/vadošajā iestādē, kā arī veikt finanšu kontroles un auditus starpniekinstītūcijās/vadošajā iestādē.

2006.gadā Valsts kase saskaņā ar ES struktūrfondu vadības likumā iekļauto deleģējumu izstrādāja Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumus Nr.496 "ES struktūrfondu finanšu vadības nodrošināšanas kārtība", kas nosaka kārtību, kādā starpniekinstītūcijas veic struktūrfonda pieprasījuma pārbaudi, iesniedz maksājuma uzdevumus un sagatavo un iesniedz izdevumu deklarāciju, savukārt saskaņā ar ES Kohēzijas fonda projektu vadības likumā paredzēto deleģējumu izstrādāti Ministru kabineta 2006.gada 10.oktobra noteikumi Nr.845 "Kārtība, kādā starpniekinstītūcija pārbauda ieviešanas iestādes iesniegtos Kohēzijas fonda projekta maksājuma dokumentus un iesniedz tos maksājumu iestādē", kas nosaka kārtību, kādā starpniekinstītūcija pārbauda ieviešanas iestādes iesniegtos projekta maksājuma dokumentus un iesniedz tos maksājumu iestādei, kā arī kārtību, kādā maksājumu iestāde nodrošina starpniekinstītūcijas iesniegto maksājuma dokumentu pārbaudi un maksājumu veikšanu.

2006.gadā ES struktūrfondu ietvaros Valsts kase veikusi 1973 maksājumu uzdevumu pārbaudi un no struktūrfondu līdzekļiem izmaksājusi 80 871 tūkst. latu. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pārbaudīto maksājumu uzdevumu skaits pieaudzis par 30%.

2006.gadā Eiropas Komisijai iesniegtas 15 ES struktūrfondu izdevumu deklarācijas, pieprasot Eiropas Komisijai 124 903 tūkst. eiro (sk. 2.tabulu).

2. TABULA

2006.gadā Eiropas Komisijai iesniegtās ES struktūrfondu izdevumu deklarācijas un no Eiropas Komisijas saņemtie līdzekļi

Fonds	Pieprasījuma datums	Pieprasītā summa ar kārtējo deklarāciju, tūkst. EUR	Atkārtoti pieprasītā summa, tūkst. EUR	Pieprasītā summa kopā, tūkst. EUR	Valsts kases aprēķinātā summa ² , tūkst. EUR	No Eiropas Komisijas saņemtā summa, tūkst. EUR
ERAF	09.03.2006	14 941	0	14 941	14 941	14 941
ERAF	06.07.2006	938	0	938	938	938
ERAF	31.10.2006	15 831	0	15 831	15 831	15 831
ERAF	27.12.2006	33 537	0	33 537	0	0
Kopā ERAF		65 247	0	65 247	31 710	31 710
ELVGF	22.02.2006	15 151	1 347	16 498	15 093	15 093
ELVGF	31.05.2006	3 367	1 405	4 772	3 548	3 548
ELVGF	10.10.2006	6 282	1 224	7 506	6 117	6 117
Kopā ELVGF		24 800	3 976	28 776	24 758	24 758
ZVFI	22.02.2006	1 427	0	1 427	1 427	1 427
ZVFI	31.05.2006	570	0	570	570	570
ZVFI	10.10.2006	1 633	0	1 633	1 462	1 462
ZVFI	29.12.2006	1 592	172	1 764	0	0
Kopā ZVFI		5 222	172	5 394	3 458	3 458
ESF	20.03.2006	3 885	0	3 885	3 870	3 870
ESF	29.06.2006	4 957	15	4 972	0	0
ESF	17.10.2006	8 489	0	8 489	0	0
ESF	30.11.2006	8 140	0	8 140	0	0
Kopā ESF		25 471	15	25 486	3 870	3 870
Kopā ES Struktūrfondos		120 740	4 163	124 903	63 797	63 797

Avots: Valsts kase

No Eiropas Komisijas saņemtās summas atbilst Valsts kases aprēķinam, izpildot Valsts kases darbības stratēģijā noteiktos rezultātos rādītājus.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, Eiropas Komisijai iesniegto ES struktūrfondu deklarāciju apjoms pieaudzis gandrīz divas reizes, kas skaidrojams ar to, ka ir apstiprināta lielākā daļa ES struktūrfondu projektu un to realizācija noris arvien veiksmīgāk, jo ir jau iegūta zināma pieredze. Līdz 2006.gada 31.decembrim izpildīts 2004.gada ES struktūrfondu finansējuma piešķiruma N+2 princips³, t.i., nosūtīti maksājuma pieprasījumi un izdevumu deklarācijas, deklarējot visu 2004.gada ES struktūrfondu finansējuma piešķirumu (uzņemtās saistības). 2006.gadā Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda un Zivsaimniecības vadības finansēšanas instrumenta ietvaros jau uzsākta 2006.gada finansējuma piešķiruma apgūšana.

Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL ietvaros 2006.gadā Valsts kase veikusi 51 maksājumu uzdevuma pārbaudi un no iniciatīvas līdzekļiem izmaksājusi 2 192 tūkst. latus. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pārbaudīto maksājumu uzdevumu skaits pieaudzis par 41%.

² Valsts kase veic no Eiropas Komisijas sagaidāmās summas aprēķinu, jo Eiropas Kopienas finansējuma intensitāte aktivitātēm pasākuma ietvaros atšķiras un Eiropas Komisija veic atmaksu atbilstoši vienotā programmdokumenta finanšu tabulā noteiktajai pasākuma Eiropas Komisijas finansējuma likmei.

³ Balstoties uz 1999.gada 21.jūnija ES Padomes regulas (EK) Nr.1260/1999 31.pantu, Eiropas Komisija automātiski samazina struktūrfondu pieejamo finansējumu par apjomu, kurš nav apgūts (izmaksāts) struktūrfonda finansējuma saņēmējam un deklarēts Eiropas Komisijā līdz otrā gada beigām pēc saistību gada.

Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL ietvaros 2006.gadā Eiropas Komisijai iesniegtas četras Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL izdevumu deklarācijas, pieprasot Eiropas Komisijai 2 374 tūkst. eiro (sk. 3.tabulu).

3. TABULA

2006.gadā Eiropas Komisijai iesniegtās Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL izdevumu deklarācijas un no Eiropas Komisijas saņemtie līdzekļi

Iniciatīva	Pieprasījuma datums	Pieprasītā summa ar kārtējo deklarāciju, tūkst. EUR	Atkārtoti pieprasītā summa, tūkst. EUR	Pieprasītā summa kopā, tūkst. EUR	No Eiropas Komisijas saņemtā summa, tūkst. EUR
EQUAL	07.03.2006	480	0	480	480
EQUAL	24.05.2006	585	0	585	585
EQUAL	04.09.2006	399	0	399	399
EQUAL	30.11.2006	910	0	910	0
Kopā EQUAL		2 374	0	2 374	1 464

Avots: Valsts kase

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, Eiropas Komisijai iesniegto Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL izdevumu deklarāciju apjoms pieaudzis divas reizes.

Kohēzijas fonda ietvaros 2006.gadā Eiropas Komisijai iesniegtas 55 izdevumu deklarācijas, no tām divas noslēguma izdevumu deklarācijas, pieprasot Eiropas Komisijai 81 839 tūkst. eiro. Valsts kase no Kohēzijas fonda līdzekļiem 2006.gadā izmaksājusi 103 087 tūkst. eiro jeb 72 450 tūkst. latu.

2006.gadā turpināja pieaugt ES struktūrfondu, Kohēzijas fonda un Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL ietvaros deklarēto izdevumu apjoms un Eiropas Komisijai nosūtīto deklarāciju skaits, kas liecina par progresu līdzekļu apgūšanā (sk. 4.tabulu).

4. TABULA

2006.gadā Eiropas Komisijai sertificēto izdevumu salīdzinājums ar 2005.gada datiem

EC policy instrument	2005		2006	
	Nosūtītās deklarācijas	Deklarētie izdevumi, tūkst. EUR	Nosūtītās deklarācijas	Deklarētie izdevumi, tūkst. EUR
Kohēzijas fonds	44	74 102	55	128 316
Struktūrfondi	9	73 034	15	177 864
EQUAL	2	512	4	3 165
Kopā	55	147 648	76	309 345

Avots: Valsts kase

Lai arī 2006.gadā Eiropas Komisijai iesniegto izdevumu deklarāciju skaita pieaugums nav ievērojams, deklarēto izdevumu apjoms pieaudzis trīs reizes.

Lai pārlliecinātos par ES struktūrfondu un Eiropas Kopienas EQUAL projektu ietvaros veikto izdevumu pareizību, pamatotību un atbilstību ES un dalībvalsts noteikumiem, Valsts kase 2006.gadā turpināja 2005.gadā saskaņā ar Eiropas Komisijas auditoru ieteikumu uzsāktās izdevumu deklarācijās iekļauto projektu finansējumu pieprasījumu izlases pārbaudes, 2006.gadā veicot 161 projekta finansējuma pieprasījuma pārbaudi. 2006.gada Eiropas Komisijas Nodarbinātības un sociālo lietu ģenerāldirektorāta revīzijas laikā auditori pozitīvi novērtēja maksājumu iestādes veiktās vadības un kontroles sistēmu uzlabojumu.

Lai sasniegtu Valsts kases darbības stratēģijā noteiktos rādītājus, kā arī veicinātu straujāku Eiropas politiku instrumentu apgūšanu, tai skaitā ātrāku līdzekļu saņemšanu no Eiropas Komisijas, Valsts kase savos kvalitātes vadības dokumentos paredz īsākus maksājumu dokumentu izskatīšanas un izdevumu deklarāciju pārbaudes termiņus nekā normatīvajos aktos noteikts.

Saskaņā ar ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības likuma projektā noteikto, Valsts kase pildīs Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda sertifikācijas iestādes un maksājumu iestādes funkcijas 2007.-2013.gada programmēšanas periodā. Sertifikācijas iestādes funkcijas ir sagatavot un iesniegt Eiropas Komisijai apstiprinātas izdevumu deklarācijas un maksājumu pieteikumus un apstiprināt, ka deklarētie izdevumi atbilst spēkā esošajiem Eiropas Kopienas un dalībvalsts noteikumiem. Savukārt maksājumu iestādes funkcijas ir saņemt līdzekļus no Eiropas Komisijas un veikt maksājumus fondu atbalsta saņēmējiem iespējami īsākā termiņā un pilnā apjomā. Iepriekš minēto funkciju efektīvai nodrošināšanai Valsts kase 2007.gada pirmajā pusē izstrādās nepieciešamos iekšējos kvalitātes dokumentus. Izstrādājot jaunas procedūras, tiks ņemti vērā ieteikumi pēc pašreizējā programmēšanas perioda izdevumu deklarācijas pārbaudes un izdevumu sertificēšanas procedūras neatkarīgā izvērtējuma.

Lai noteiktu vienotus principus 2007.-2013.gada programmēšanas periodam piešķirto ES fondu līdzekļu plānošanai, finanšu vadībai, maksājumu veikšanai un deklarāciju iesniegšanai, Valsts kase sadarbībā ar Finanšu ministriju 2006.gadā uzsāka darbu pie atbilstošu Ministru kabineta noteikumu izstrādes. Uzsāktais darbs tiks turpināts 2007.gadā. Vienlaikus Valsts kase turpinās veikt maksājumu iestādes funkcijas, sertificējot 2004.-2006.gada programmēšanas perioda laikā apstiprināto ES struktūrfondu, Kohēzijas fonda un Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL projektu ietvaros veiktos izdevumus.

Valsts kase ir maksājumu iestāde arī Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentam un Norvēģijas valdības divpusējam finanšu instrumentam un 2006.gadā izstrādāja daļu kvalitātes vadības sistēmas dokumentu šo instrumentu ieviešanai un administrēšanai, kā arī piedalījās finanšu instrumentu finanšu vadības noteikšanai nepieciešamo Ministru kabineta noteikumu izstrādē. Pirmie projektu iesniegumi minēto instrumentu ietvaros Finanšu instrumentu birojam tika iesniegti 2006.gadā, un sagaidāms, ka pirmie maksājumi projektu ietvaros varētu tikt veikti 2007.gada vasarā.

4. VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS LĪDZEKĻU PĀRVALDĪBA

Valsts kase veic valsts fondēto pensiju shēmas (otrā pensiju līmeņa) līdzekļu pārvaldīšanu saskaņā ar Valsts fondēto pensiju likumu, kas uzdod Valsts kasei šo funkciju kā valstiskajam pārvaldītājam.

Tā kā Ministru kabinets 2005.gada novembrī atbalstīja koncepcijas "Par Valsts kases turpmāko darbību valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanā" D variantu, kurš paredz Valsts kases ieguldījumu plāna portfeļa nodošanu privātajiem līdzekļu pārvaldītājiem, Valsts kase sagatavoja attiecīgus grozījumus Valsts fondēto pensiju likumā, kurus Saeima pieņēma 2006.gada 28.septembrī. Saskaņā ar Valsts fondēto pensiju likuma pārejas noteikumu 9.punktu Valsts kase 2006.gadā sagatavoja Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 27.maija noteikumos Nr.272 "Noteikumi par valsts fondēto pensiju shēmas darbību", kā arī Ministru kabineta noteikumu projektu "Valsts kases pārvaldīšanā esošā fondētās pensijas kapitāla nodošanas konkursa noteikumi, kapitāla nodošanas kārtība un termiņi, kā arī kārtība, kādā fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāji atlīdzina ar kapitāla nodošanu saistītos izdevumus", kas ir iesniegts izskatīšanai Ministru kabinetā.

2006.gadā Valsts kase pārvaldīšanā no VSAA saņēmusi valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļus 4 040 461 lata apmērā un dzēsusi ieguldījumu plāna daļas 6 456 096 latu vērtībā. 2006.gada 31.decembrī Valsts kases ieguldījumu plāna neto aktīvu vērtība ir 12 251 525 lati – par 2 422 072 latiem mazāk nekā 2005.gada beigās.

5. TABULA

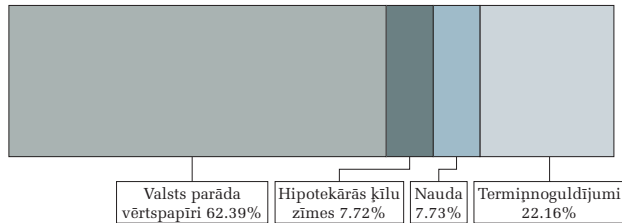
ieguldījumu plāna darbības rezultāti* (miljonos LVL)

	2006 I ceturksnis	2006 II ceturksnis	2006 III ceturksnis	2006 IV ceturksnis
Ieguldījumu plāna aktīvu vērtība	13.110	12.667	12.401	12.259
Termiņnoguldījumi	2.624	2.908	2.844	2.715
Parāda vērtspapīri	10.486	9.666	9.272	8.597
t.sk. valsts parāda vērtspapīri	9.533	8.716	8.338	7.644
t.sk. hipotekārās ķīlu zīmes	0.952	0.950	0.934	0.953
Nauda	0.001	0.092	0.285	0.947
Ieguldījumu plāna saistības	(0.009)	(0.008)	(0.008)	(0.008)
Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtība	13.101	12.659	12.393	12.251
Izmaiņa, % pret iepriekšējo periodu	(10.72%)	(3.37%)	(2.10%)	(1.14%)
Ieguldījumu plāna daļas vērtība, latos	1.2439223	1.2423368	1.2425706	1.2438849
Izmaiņa, % pret iepriekšējo periodu	(0.05%)	(0.13%)	0.02%	0.11%
Vidējais svērtais ieguldījumu termiņš, gados	2.58	2.55	2.40	2.35

* Atbilstošā ceturksņa pēdējā datumā
Avots: Valsts kase

Lai gan aktīvu vērtība ir samazinājusies un pagājuši četri gadi, kopš valsts otrā līmeņa fondēto pensiju pārvaldē ir iesaistījušies arī privātie līdzekļu pārvaldītāji, Valsts kases ieguldījumu plāns joprojām ieņem stabilu vietu un ir viens no lielākajiem valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājiem. Valsts kases ieguldījumu plāna neto aktīvi 2006.gada beigās ir 9,63% no kopējā otrā līmeņa neto aktīvu apjoma. Savukārt starp konservatīvajiem ieguldījumu plāniem Valsts kases ieguldījumu plāna tirgus daļa ir 45,75%. Ieguldījumu plāns ir spējis uzturēt pietiekami augstu ienesīgumu, un gada beigās vienas ieguldījumu plāna daļas ienesīgums no darbības sākuma 2001.gada 7.septembrī ir 4,13% gadā.

Saskaņā ar Valsts kases ieguldījumu plāna ieguldījumu politiku un ierobežojumiem, kas noteikti Valsts fondēto pensiju likumā, ieguldījumi veikti valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīros, hipotekārajās ķīlu zīmēs un banku termiņnoguldījumos. 2006.gada 31.decembrī 22,16% no kopējiem ieguldījumu plāna aktīviem bija izvietoti bankās, 62,39% no kopējiem aktīviem investēti valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīros un 7,78% – hipotekārajās ķīlu zīmēs. Savukārt norēķinu kontā glabājās 7,73% no kopējiem aktīviem.

16. ATTĒLS
Ieguldījumu portfelis*

* No aktīvu vērtības 2006.gada 31.decembrī
Avots: Valsts kase

Valsts kase pārvalda valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļus, veicot ieguldījumus zema riska finanšu instrumentos un ievērojot ieguldījumu diversifikācijas principu, kā arī nodrošinot atbilstošu ieguldījumu likviditāti, lai savlaicīgi spētu izpildīt VSAA rīkojumus par ieguldījumu plāna daļu dzēšanu. Valsts kase ir izveidojusi un elektroniski uztur ieguldījumu plāna daļu reģistru, kurā reģistrē jebkuras darbības ar ieguldījumu plāna daļām, un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā informē VSAA un Finanšu un kapitāla tirgus komisiju. Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 27.maija noteikumiem Nr.272 "Noteikumi par valsts fondēto pensiju shēmas darbību" un ieguldījumu plāna prospektu kā atbildību par ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanu 2006.gadā Valsts kase saņēmusi 0,75% no ieguldījumu plāna līdzekļu (neto aktīvu) vidējās gada vērtības.

5. VALSTS KASES KĀ VALSTS PĀRVALDES IESTĀDES PĀRVALDĪBA

5.1. VALSTS KASES FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Valsts kases finansējumu veido:

- 1) dotācija no vispārējiem ieņēmumiem;
- 2) ārvalstu finanšu palīdzības;
- 3) maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi:
 - ieņēmumi par valsts aizdevumu apkalpošanu,
 - ieņēmumi no valsts galvojumu apkalpošanas,
 - ieņēmumi no valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas.

Valsts budžeta līdzekļu izlietojums

Valsts kase 2006.gadā īstenojusi šādas pamatbudžeta programmas un apakšprogrammas:

- 1) programmu “Budžeta izpilde un valsts parāda vadība”:
 - apakšprogrammu “Budžeta izpilde”;
 - apakšprogrammu “Valsts parāda vadība”;
- 2) apakšprogrammu “Iemaksas starptautiskajās organizācijās”;
- 3) apakšprogrammu “Kompensācijas rehabilitētajiem pilsoņiem”;
- 4) programmu “Valsts budžeta aizdevumi un to atmaksāšana”;
- 5) programmu “Dotācija pašvaldību izlīdzināšanas fondam”.

Apakšprogrammas “Budžeta izpilde” mērķis ir valsts budžeta izpilde gadskārtējā valsts budžeta likuma noteiktajos ietvaros, kas orientēta uz ekonomisku valsts budžeta finanšu resursu apsaimniekošanu, Valsts kases klientiem nepieciešamo pakalpojumu apzināšanu, piedāvāto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanu atbilstoši finanšu vadības labākajai starptautiskajai praksei un pielietojot modernas tehnoloģijas.

Apakšprogrammas “Valsts parāda vadība” mērķis ir efektīva valsts parāda un aktīvu vadība, nodrošinot valsts budžeta deficīta finansēšanai un valsts parāda pārfinansēšanai nepieciešamos finanšu resursus ar iespējami zemākām izmaksām, ierobežojot finanšu riskus un ņemot vērā Latvijas valsts kapitāla tirgus un finanšu sistēmas attīstību.

Apakšprogrammas “Iemaksas starptautiskajās organizācijās” mērķis ir laicīgi un pilnā apmērā veikt Latvijas Republikas ikgadējos dalības maksājumus starptautiskajās finanšu organizācijās, kā arī veikt maksājumus to starptautisko finanšu institūciju kapitālā un/vai rezervēs, kur Latvijas Republika ir kapitāldaļu turētāja, nodrošinot uzņemto saistību izpildi.

Apakšprogrammas “Kompensācijas rehabilitētajiem pilsoņiem” mērķis ir nodrošināt kompensāciju izmaksu rehabilitētajiem pilsoņiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

Programmas “Valsts budžeta aizdevumi un to atmaksāšana” mērķis ir saskaņā ar attiecīgu budžeta apropriāciju nodrošināt valsts budžeta aizdevumu izsniegšanu, piedāvājot projektu realizētajiem atbilstošākos finanšu resursus, nodrošināt aktuālu informāciju par izsniegto valsts budžeta aizdevumu portfeli, veikt nepieciešamās darbības kavēto maksājumu piedziņas procesā.

Programmas "Dotācija pašvaldību izlīdzināšanas fondam" mērķis ir nodrošināt dotācijas no valsts budžeta ieskaitīšanu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Informācija par valsts pamatbudžeta finansējumu un tā izlietojumu

6. TABULA

Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums (kopsavilkums pa visām programmām, LVL)

Nr.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	57 642 338	64 026 611	64 225 308
1.1.	Dotācijas	56 476 645	62 946 324	62 946 324
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 098 829	1 080 287	1 278 984
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	66 864	0	0
2.	Izdevumi (kopā):	56 550 866	64 274 791	62 407 098
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā):	56 249 566	62 879 602	61 246 956
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	3 779 144	3 969 602	3 947 436
2.1.2.	Maksājumi par aizņēmumiem un kredītiem	50 078 633	54 280 000	53 053 767
2.1.3.	Subsīdijas un dotācijas	2 391 789	4 630 000	4 245 753
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	301 300	1 395 189	1 160 142

Avots: Valsts kase

2006.gadā valsts pamatbudžeta ietvaros apstiprināti resursi izdevumu segšanai 64 026 611 latu apmērā, tai skaitā:

- 1) dotācija no vispārējiem ieņēmumiem 62 946 324 latu apmērā, kas ir par 6 469 679 latu vairāk nekā 2005.gadā;
- 2) pašu ieņēmumi par valsts aizdevumu, galvojumu apkalpošanu un valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanu 1 080 287 latu apmērā, kas ir 2005.gada apjomā.

Ar likuma "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 2006.gadam"" pieņemšanu par 248 180 latiem palielināti Valsts kasei piešķirtie asignējumi, kas finansēti no iepriekšējo gadu pašu ieņēmumu atlikuma.

Kopējie apropriācijas kārtībā piešķirtie asignējumi ir 64 274 791 lats, kas ir par 6 346 859 latiem vairāk nekā 2005.gadā. Piešķirtie asignējumi faktiski izlietoti 62 407 098 latu apjomā, kas ir par 5 856 232 latiem vairāk nekā 2005.gadā jeb 97% no pārskata gadā piešķirtajiem asignējumiem.

7. TABULA

Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums pamatbudžeta programmai "Budžeta izpilde un valsts parāda vadība" (LVL)

Nr.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	54 367 338	64 026 611	59 595 308
1.1.	Dotācijas	53 201 645	58 316 324	58 316 324
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 098 829	1 080 287	1 278 984
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	66 864	0	0
2.	Izdevumi (kopā):	54 159 077	59 644 791	58 161 345
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā):	53 857 777	58 249 602	57 001 203
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	3 779 144	3 969 602	3 947 436
2.1.2.	Maksājumi par aizņēmumiem un kredītiem	50 078 633	54 280 000	53 053 767
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	301 300	1 395 189	1 160 142

Avots: Valsts kase

8. TABULA

Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums pamatbudžeta apakšprogrammai "Budžeta izpilde" (LVL)

Nr.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	3 767 338	4 996 611	5 195 308
1.1.	Dotācijas	2 601 645	3 916 324	3 916 324
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 098 829	1 080 287	1 278 984
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	66 864	0	0
2.	Izdevumi (kopā):	4 000 444	5 244 791	5 009 744
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā):	3 699 144	3 849 602	3 849 602
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	3 699 144	3 849 602	3 849 602
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	301 300	1 395 189	1 160 142

Avots: Valsts kase

2006.gadā kapitālieguldījumi, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, palielinājušies par 1 093 889 latiem – tas skaidrojams ar izdevumiem projekta "Vienotās valsts budžeta plānošanas un izpildes informācijas sistēmas (SAP) ieviešana" realizācijai.

Pamatbudžeta apakšprogrammas "Budžeta izpilde" naudas līdzekļu atlikums uz perioda beigām ir 419 314 lati. Šo summu veido ieņēmumi par sniegtajiem maksas pakalpojumiem, kas vairākus gadus saņemti virs plāna.

9. TABULA

Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums pamatbudžeta apakšprogrammai "Valsts parāda vadība" (LVL)

Nr.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	50 600 000	54 400 000	54 400 000
1.1.	Dotācijas	50 600 000	54 400 000	54 400 000
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	–	–	–
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	–	–	–
2.	Izdevumi (kopā):	50 158 633	54 400 000	53 151 601
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā):	50 158 633	54 400 000	53 151 601
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	80 000	120 000	97 834
2.1.2.	Maksājumi par aizņēmumiem un kredītiem	50 078 633	54 280 000	53 053 767
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	–	–	–

Avots: Valsts kase

Ņemot vērā 2006.gada valsts budžeta izpildes rādītājus, kas radīja lielu uz laiku brīvo valsts budžeta līdzekļu apjoma pieaugumu, iepriekš plānoto aizņemšanās apjomu samazināja. Vienlaicīgi samazināti arī sākotnēji plānotie valsts parāda apkalpošanas izdevumi. Pamatbudžeta apakšprogrammas "Valsts parāda vadība" ietvaros veikti procentu maksājumi par valsts aizņēmumiem, valsts emitēto vērtspapīru procentu un valsts emitēto obligāciju kuponu maksājumi, kā arī maksājumi, kas saistīti ar valsts parāda vadību, t.sk. maksa par valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru reģistrāciju, glabāšanu un vērtspapīru notikumu apkalpošanu Latvijas Centrālajā depozitārijā, kā arī to iekļaušanu Rīgas Fondu biržas oficiālajā sarakstā juridiskajiem, audita, reitinga aģentūru un citiem ar valsts parāda vadību saistītiem pakalpojumiem. Veikti maksājumi bankām par kontu apkalpošanu, kā arī veikti maksājumi par speciālā budžeta naudas līdzekļu atlikuma ieguldīšanu termiņnoguldījuma veidā Valsts kasē.

10. TABULA

Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums pamatbudžeta programmai
"Iemaksas starptautiskajās organizācijās" (LVL)

Nr.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	2 475 000	3 830 000	3 830 000
1.1.	Dotācijas	2 475 000	3 830 000	3 830 000
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	–	–	–
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	–	–	–
2.	Izdevumi (kopā):	1 713 638	3 830 000	3 656 969
2.1.	Kārtējie izdevumi	1 713 638	3 830 000	3 656 969
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	1 713 638	3 830 000	3 656 969
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	–	–	–

Avots: Valsts kase

Tā kā Latvijas Republika ir vairāku starptautisku finanšu institūciju un organizāciju dalībvalsts, līdz ar iestāšanos tajās tā ir ieguvusi ne tikai tiesības, bet arī uzņēmusies noteiktas saistības – veikt iemaksas kapitālā un rezervēs, kā arī ikgadējos maksājumus par dalību tajās. Valsts kase šīs programmas ietvaros nodrošina, ka uzņemtās dalībvalsts saistības tiek pildītas pilnā apmērā un savlaicīgi saskaņā ar maksājumu grafikiem. Valsts kase nodrošina dalības maksājumus tādās starptautiskās finanšu institūcijās kā SRAB, EIB, ZIB, EPAB, Starptautiskā Muitas organizācija un Eiropas Nodokļu administrācijas organizācija. 2006.gadā visi dalības maksājumi ir veikti saskaņā ar noteiktajiem apjomiem un nekavējot termiņus.

2006.gadā tika plānots veikt iemaksas 3 830 000 latu apmērā. Visi plānotie saistību maksājumi starptautiskajās finanšu organizācijās veikti laikus un pilnā apmērā, kopā sasniedzot 3 656 969 latus, veidojot starpību, kas rodas ar Pasaules Bankas maksājumu, kas tika pieprasīts mazākā apmērā nekā plānots. Maksājumi kapitālā un rezervēs, kā arī dalības maksājumi veikti visās septiņās institūcijās un organizācijās. Līdz ar to arī sasniegts apakšprogrammas galvenais mērķis. Jauni pasākumi vai aktivitātes, kas ietekmētu apakšprogrammas izpildi, 2006.gadā nav veikti.

11. TABULA

Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums pamatbudžeta programmai
"Kompensācijas rehabilitētajiem pilsoņiem" (LVL)

Nr.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	800 000	800 000	800 000
1.1.	Dotācijas	800 000	800 000	800 000
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	–	–	–
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	–	–	–
2.	Izdevumi (kopā):	678 151	800 000	588 784
2.1.	Kārtējie izdevumi	678 151	800 000	588 784
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	678 151	800 000	588 784
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	–	–	–

Avots: Valsts kase

Izdevumi kompensācijām reabilitētajiem pilsoņiem 2006.gadā veikti saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 30.decembra noteikumiem Nr.443 "Kārtība, kādā atgūstama manta vai atlīdzināma tās vērtība personām, kurām tā tika atsavināta sakarā ar uzlikto paaugstināto nodokļu nodevu nesamaksāšanu vai kuras izvairījās no komunistiskā režīma politiskajām represijām".

12. TABULA

Valsts pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums pamatbudžeta programmai "Dotācija pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondam" (LVL)

Nr.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	7 152 897	7 152 897	7 152 897
1.1.	Dotācijas	7 152 897	7 152 897	7 152 897
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā):	7 152 897	7 152 897	7 152 897
2.1.	Kārtējie izdevumi	7 152 897	7 152 897	7 152 897
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas	7 152 897	7 152 897	7 152 897
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

Avots: Valsts kase

13. TABULA

Pamatbudžeta apakšprogrammas "Budžeta izpilde" rezultatīvo rādītāju izpilde

Nr.	Rezultatīvie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Iestāžu skaits	1	1	1
2.	Štata vienību skaits	250	301	246
3.	Valsts kases izdevumi uz valsts budžeta piešķirto asinājumu vienu latu (Ls)	0,001	0,001	0,001
4.	Valsts kases izdevumi uz apkalpojamā valsts parāda vienu latu (Ls)	0,003	0,003	0,003
5.	Sagatavots saimnieciskā gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (to finansiālo stāvokli)	1	1	1
6.	Sagatavotie Valsts kases oficiālie mēneša pārskati "Valsts konsolidētā kopbudžeta izpilde"	12	12	12
7.	Sagatavotie Valsts kases oficiālie mēneša pārskati "Valsts parāds", "Valsts ārējais parāds", "Valsts izsniegtie galvojumi"	12	12	12
8.	Izpildīto klientu maksājumu dokumentu skaits (miljonos)	10	6	14
9.	Sagatavots un iesniegts Pasaules Bankai gada pārskats par valsts ārējo parādu un izsniegtajām garantijām	1	1	1
10.	Sagatavots Valsts kases ieguldījumu plāna valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas gada pārskats	1	1	1
11.	Saņemti maksājumi no ES līdzekļiem	14	18	88
12.	Apstrādāto struktūrfondu maksājumu uzdevumu skaits	1 520	3 600	3 293
13.	Izstrādāti iekšējie kvalitātes vadības sistēmas dokumenti, lai nodrošinātu izveidotās struktūrfondu finanšu vadības un kontroles sistēmas darbību	6	6	8

Avots: Valsts kase

Valsts un pašvaldību iepirkumi

Valsts kasē iepirkumus veica saskaņā ar likumu "Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām", bet no 2006.gada 1.maija saskaņā Publisko iepirkumu likumu, piemērojot atklāta konkursa, sarunu, cenu aptaujas un iepirkumu, kuru paredzamā līgumcena ir no 1000 līdz 10 000 latiem, procedūru. Iepirkuma veikšanai Valsts kases pārvaldnieks izveido iepirkuma komisiju, kura ir kompetenta tā iepirkuma jomā, par kuru slēdz līgumu. Iepirkumus reģistrē un līgumus kontrolē Valsts kases iepirkumu līgumu reģistrā. 2006.gadā veikti 45 iepirkumi (neskaitot iepirkumus līdz 1000 latiem) un noslēgti līgumi par 396 031,18 latiem bez PVN.

5.2.PERSONĀLS UN PERSONĀLA VADĪBA

Personāla nodrošināšana

2006.gada 2.janvārī Valsts kasē bija 271 amata vieta, no kurām – 238 ierēdņu un 33 – darbinieku (t.sk. septiņi fiziskā darba darītāju amati), valsts civildienesta vai darba tiesiskās attiecības ir nodibinātas ar 250 darbiniekiem.

2006.gada 29.decembrī Valsts kasē bija 272 amatu vietas, no kurām – 240 ierēdņu un 32 – darbinieku (t.sk. septiņi fiziskā darba darītāju amati), valsts civildienesta vai darba tiesiskās attiecības ir nodibinātas ar 250 darbiniekiem.

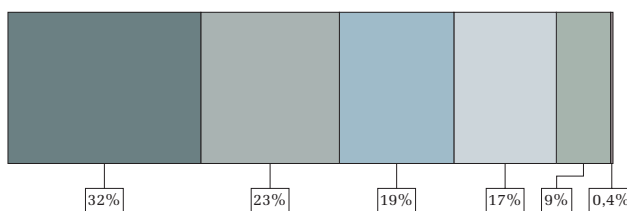
2006.gadā aktualizēti un pilnveidoti 109 amata apraksti (40% no Valsts kases amatu skaita), lai sekmētu struktūrvienību funkciju un uzdevumu izpildi, kā arī lai precizētu pienākumus un atbildību kvalitātes vadības un risku vadības jomā.

Lielākā daļa (74%) Valsts kases personāla ir vecumā no 20 līdz 49 gadiem (sk. 17.attēlu).

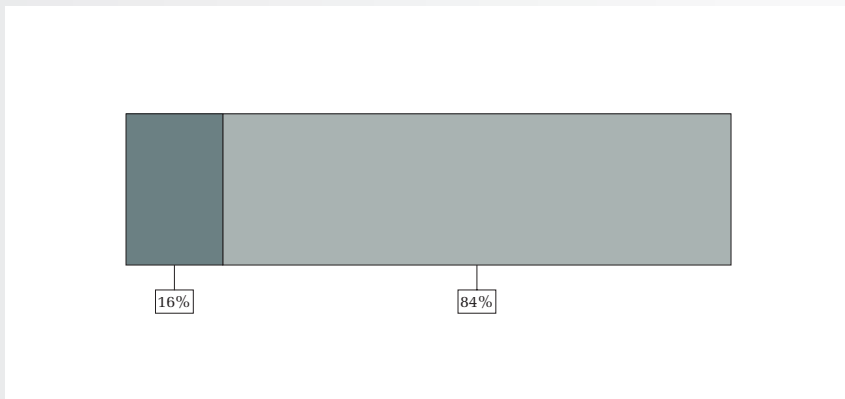
17. ATTĒLS
Valsts kases personāla
sadalījums pa vecuma grupām

20-29 ■
30-39 ■
40-49 ■
50-59 ■
60-69 ■
70 un > ■

Avots: Valsts kase

Strādājošo sieviešu un vīriešu īpatsvars, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, nav būtiski mainījies. 2006.gadā no Valsts kasē strādājošajiem 84% ir sievietes un 16% – vīrieši (sk. 18.attēlu). Reģionālajos Valsts kases norēķinu centros (izņemot Rīgas norēķinu centru) strādā tikai sievietes.

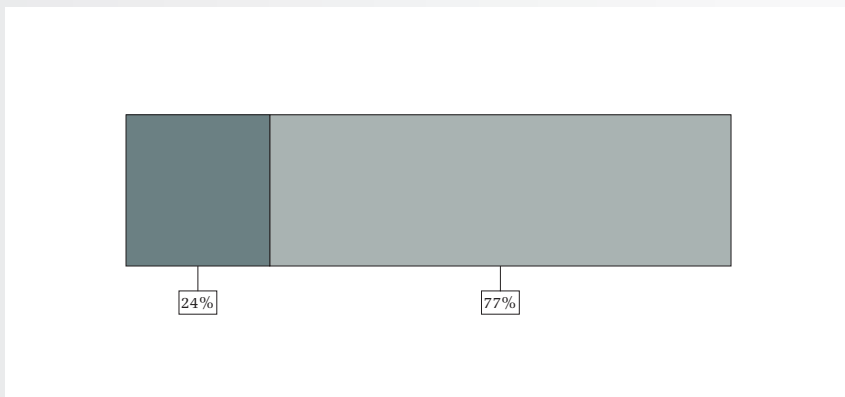

18. ATTĒLS
Valsts kases personāla sadalījums pēc dzimums 2006.gadā

■ vīrieši
■ sievietes

Avots: Valsts kase

2006.gadā struktūrvienību vadītāju un vietnieku amatos strādā 77% sievietes un 24% vīrieši (sk. 19.attēlu).

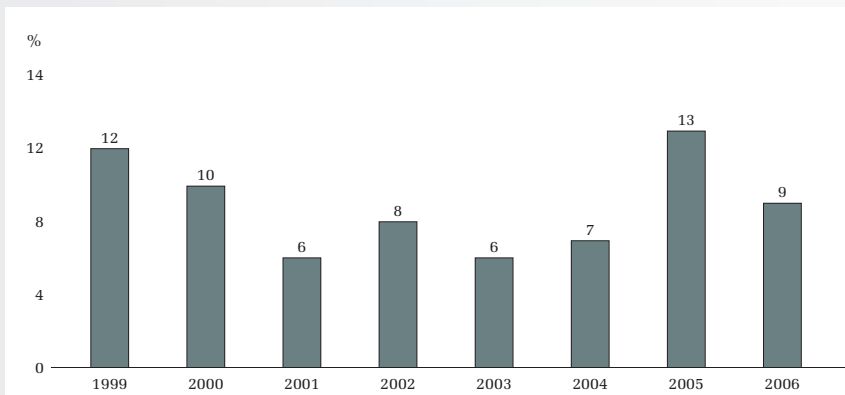

19. ATTĒLS
Valsts kases struktūrvienību vadītāju sievietes un vīriešu amatu īpatsvars 2006.gadā

■ vadītāji vīrieši
■ vadītājas sievietes

Avots: Valsts kase

No civildienesta vai darba Valsts kasē pārskata gadā atbrīvoti 23 ierēdņi un darbinieki, un personāla mainība bija 9% (personāla mainību pa gadiem sk. 20.attēlā).

20. ATTĒLS
Personāla mainība Valsts kasē procentos pa gadiem (1999.-2006.g.)

Avots: Valsts kase

Pārskata gadā Valsts kasē uz vakantajām amata vietām izsludināti 48 pretendentu atlases konkursi. Atlasē civildienesta vai darba tiesiskās attiecības ar Valsts kasi nodibinājuši 26 speciālisti. Valsts kase turpina ieviestu praksi – veicināt savu speciālistu karjeru – 27 Valsts kases speciālistiem dota iespēja veidot karjeras izaugsmi, pārceļot viņus citos amatos pēc novērtēšanas un iekšējiem atlases konkursiem.

Lai piesaistītu interesentus un atlasītu piemērotākos kandidātus, Valsts kase turpina sadarbību ar darba meklēšanas un personāla atlases uzņēmumu SIA "CV-online".

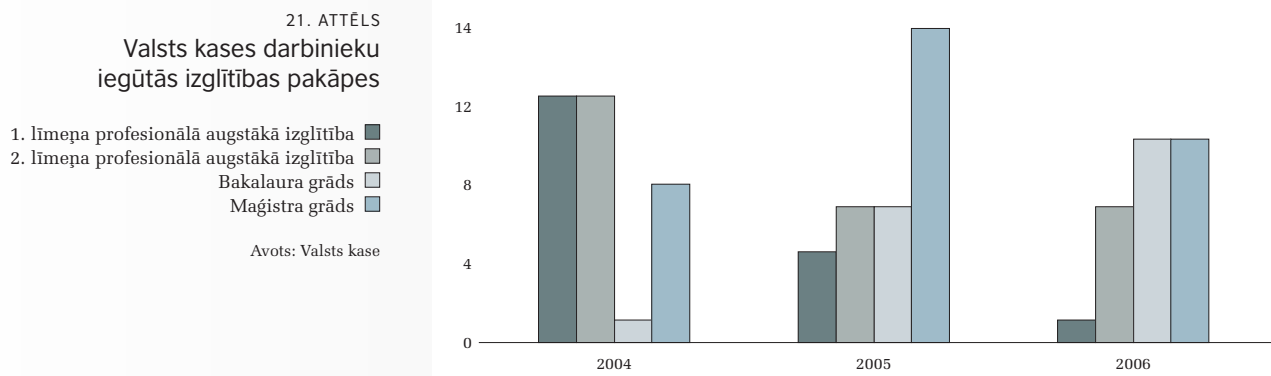
Jauno ierēdņa amata pretendentu un darbinieku iepazīstināšanai ar amata pienākumiem veiktas pārbaudes laika plānu izpildes novērtēšanas pārrunas. Pārbaudes laikam beidzoties, vērtēta darba izpilde 23 jaunajiem darbiniekiem. Visi jaunie darbinieki saņēmuši pozitīvu vērtējumu, kas pierāda, ka atlases procesā ir izvēlēti prasībām atbilstoši pretendenti ar prasmi pielietot profesionālās zināšanas un veiksmīgi apgūt jaunus amata pienākumus.

Pamatojoties uz pārbaudes laika novērtēšanas rezultātiem, 2006.gadā Valsts civildienesta pārvalde deviņiem ierēdņa amata pretendentiem piešķīrusi ierēdņa statusu. Lai jaunie ierēdņi un darbinieki labāk izprastu savu lomu Valsts kases stratēģisko mērķu realizēšanā, organizēta viņu iepazīstināšana ar Valsts kases struktūrvienībām, to funkcijām un darbiniekiem.

2006.gadā par gadskārtējā darba izpildi novērtēti 28 Valsts kases darbinieki. Vērtēja tos darbiniekus, kuri netika novērtēti 2006.gada sākumā par 2005.gada darba izpildi. Saskaņā ar Valsts kases stratēģiskās vadības plānu darba izpildes novērtēšana turpmāk noritēs no 1.jūnija līdz 15.jūlijam.

Personāla attīstība

Valsts kases lielākā vērtība ir augsti izglītots un profesionāls personāls. 96,8% darbinieku ir ar augstāko izglītību (t.sk. 28% darbinieku ir ieguvuši maģistra grādu). Viens darbinieks ieguvis doktora grādu. Tendence profesionāli attīstīties un paaugstināt izglītības līmeni gadu gaitā saglabājas (sk 21.attēlu).

Valsts kases ierēdņu un darbinieku mācību vajadzību noteikšana un mācību plāna izstrādāšana nākamajam gadam veikta pirms kārtējā saimnieciskā gada beigām. 245 (98%) Valsts kases ierēdņi un darbinieki kopā ir apmeklējuši 481 mācību kursu. 2006.gadā lielāka vērība mācību procesa organizēšanā pievērsta tieši Valsts kases darbinieku mācību vajadzībām.

5.3.KVALITĀTES UN RISKU VADĪBA

2006.gada 15.martā Valsts kase saņēma Kvalitātes vadības sistēmas sertifikātu ISO 9001:2000 "Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības.", kas apliecina iestādes Kvalitātes vadības sistēmas atbilstību starptautiskajam standartam. Par Valsts kases Kvalitātes vadības sistēmas atbilstību ISO 9001:2000 standarta prasībām pārliecinājās starptautiskā auditoru kompānija "SGS Latvia Ltd.", kas veica auditus visā Valsts kasē, tai skaitā reģionālajos norēķinu centros. Saņemtais sertifikāts klientiem un sadarbības partneriem apliecina Valsts kases darbības augsto līmeni sertifikācijas darbības sfērā – valsts budžeta izpildes, valsts parāda un aktīvu vadības un ES politiku instrumentu un maksājumu iestādes ārvalstu finanšu palīdzības nacionālā fonda funkciju realizācijas jomā. Valsts kase ir apņēmusies arī turpmāk savu darbu organizēt atbilstoši ISO 9001:2000 standarta prasībām, nodrošinot nepārtrauktu darbības pilnveidošanu, kā arī pakalpojumu turpmāku attīstību atbilstoši klientu interesēm. To pierādījis 2006.gada decembrī notikušais pārraudzības audits, kura laikā auditori pārliecinājās par Valsts kases kvalitātes vadības sistēmas atbilstību ISO 9001:2000 standarta prasībām un ka iestāde sistemātiski sasniedz sertifikācijas darbības sfēras produkta atbilstību standarta prasībām, kā arī īsteno noteikto politiku un mērķus. Nākamais pārraudzības audits paredzēts 2007.gada rudenī.

2006.gada 21.decembrī apstiprināta Valsts kases klientu apkalpošanas rokasgrāmata, kuras mērķis ir palīdzēt darbiniekiem izprast pamatvērtības klientu apkalpošanā. Tā nosaka klientu apkalpošanas principus – labas uzvedības normas, apģērba etiķeti, iekšējās saskarsmes kultūru, darba vietas estētisko noformējumu u.c., kā arī ikvienam darbiniekam palīdz izprast, kā organizējams darbs, lai sasniegtu Valsts kases izvirzīto virsmērķi.

Uzsākta kvalitātes vadības sistēmas reglamentējošo dokumentu optimizācija un ilgtermiņā līdz 2009.gadam Valsts kase plāno pāriet uz modulāru kvalitātes vadības sistēmu, kvalitātes vadības sistēmas reglamentējošos dokumentus pārstrādājot blokshēmās, kas papildinātas ar identificētajiem riskiem un kontrolēm.

2007.gadā Valsts kase ir paredzējusi veikt iekšējo un ārējo klientu aptauju, lai uzlabotu sniegto pakalpojumu kvalitāti un identificētu nepilnības līdzšinējā darbībā.

Lai panāktu efektīvāku operacionālo risku vadību, pārskata periodā veiktas izmaiņas Valsts kases struktūrā, apvienojot Kvalitātes vadības departamentu un Risku pārvaldības departamentu. Veiktās strukturālās un organizatoriskās izmaiņas ļaus klasificēt visus Valsts kases procesus pēc procesu briedumu (maturity) līmeņiem, nosakot katram procesam nozīmīguma pakāpi, pieņemamo risku līmeni un izvēloties nepieciešamo procesa kontroles pakāpi. Balstoties uz šo klasifikāciju, tiks izvirzītas prasības katra procesa Kvalitātes vadības sistēmas dokumentu detalizācijas pakāpei un risku vadības pasākumiem. Ieviestās izmaiņas ļaus samazināt Kvalitātes vadības sistēmas dokumentu skaitu un apjomu mazāk svarīgajās jomās, koncentrējot uzmanību uz procesiem, kuri ir vairāk pakļauti riskiem.

5.4. IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMA

Valsts kases iekšējās kontroles sistēma ir izveidota, pamatojoties uz visaptverošiem iekšējās kontroles sistēmas pamatelementiem: kontroles vidi, darba izpildījuma novērtējumu, risku vadību, kontroles aktivitātēm, uzraudzību, efektīvu informācijas apriti un savstarpēju komunikāciju. Iekšējā kontrole Valsts kases struktūrvienībās ir viens no iespējamo zaudējumu novēršanas līdzekļiem. Lai samazinātu risku darījumu administrēšanā, Valsts kase realizē dubultā pilnvarojuma principu, kas nosaka, ka darījumi ir jāakceptē vismaz diviem neatkarīgiem darbiniekiem. Darījumu veikšana ir noteikta iekšējos kvalitātes vadības sistēmas dokumentos.

2006.gadā veikto iekšējo un ārējo auditu rezultāti apliecina, ka izveidotā iekšējā kontroles sistēma sniedz pietiekamu un pamatotu pārliecību par Valsts kasei izvirzīto uzdevumu izpildi atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem, par darbības efektivitāti, datu pareizību un ticamību, normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu, kā arī risku vadību un tās rīcībā esošo resursu aizsardzību pret iespējamiem zaudējumiem un darbības nepārtrauktības principa nodrošināšanu. Iekšējās kontroles sistēma tiek pastāvīgi attīstīta, ņemot vērā ne tikai no likumdošanas izmaiņām izrietošās prasības, bet arī labāko praksi un finanšu sektora pieredzi.

2006.gada iekšējo auditu ietvaros sniegtie ieteikumi ir saistīti ar Valsts kases kā iestādes budžeta plānošanas un izpildes kontroles procesa, kvalitātes vadības sistēmas dokumentu pilnveidošanu, maksājumu veikšanas procesa uzlabošanu un iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu, ņemot vērā Valsts kases kā maksājumu iestādes funkcijas ES politiku instrumentu un Valsts kases kā nacionālā fonda funkcijas ārvalstu finanšu palīdzības vadības nodrošināšanā.

2006.gadā veikts Valsts kases iekšējā audita departamenta pašnovērtējums. Sniegti priekšlikumi plānošanas, darba izpildes un ieteikumu ieviešanas uzraudzības procesa uzlabošanai, notiek izmaiņu ieviešana.

Valsts kases Audita ziņojumu izskatīšanas komiteja nodrošina nepārtrauktu Valsts kases iekšējās kontroles sistēmas darbības uzraudzību. Komiteja izskatījusi iekšējā audita un ārējo auditoru ziņojumos par Valsts kases darbību ietvertos konstatējumus un secinājumus, ziņojumos iekļautos ieteikumus Valsts kasē izveidotās iekšējās kontroles sistēmas darbības pilnveidošanai un auditēto struktūrvienību sniegtos komentārus par audita laikā konstatētajiem faktiem.

5.5. INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU ATTĪSTĪBA

Valsts kases pamatdarbība ir tieši atkarīga no informācijas sistēmām, ar kuru palīdzību nodrošināta Valsts kases pamatfunkciju izpilde. Tādēļ, lai paaugstinātu sniegto pakalpojumu kvalitāti, Valsts kase nepārtraukti modernizē informācijas sistēmas un informāciju tehnoloģiju infrastruktūru.

Realizējot Valsts kases darbības stratēģiju, 2006.gadā turpināta informācijas tehnoloģiju attīstīšana, papildus jau esošajiem Valsts kases elektroniski pieejamajiem pakalpojumiem – eKasei, kuru jau trešo gadu izmanto valsts budžeta izpildes jomā Valsts kases pakalpojumu sniegšanai internetā, – kā arī elektroniskajai valsts un pašvaldību budžeta pārskatu akceptēšanai un iesniegšanai, nodrošinot visām ministrijām un to padotības iestādēm elektronisku un centralizētu 2007.gada budžeta plānu sastādīšanu un apkopošanu.

Nozīmīgs solis Valsts kases informācijas tehnoloģiju attīstībā ir 2006.gada sākumā kopīgi ar Finanšu ministriju uzsāktā projekta "Vienotās valsts budžeta plānošanas un izpildes informācijas sistēmas ieviešana" realizācija. Šī projekta ietvaros paredzēts izveidot vienotu valsts finanšu vadības sistēmu, kas apvieno Kases vadības sistēmu (valsts parāda un aktīvu vadība) un budžeta izpildes informācijas sistēmas funkcionalitāti, integrējot tās vienotā sistēmā, tādējādi novēršot esošo sistēmu nepilnības, samazinot transakciju apstrādes laiku un sarežģītu datu apmaiņas procedūru skaitu. Sistēmas plānošanas bloka ieviešana nodrošinās iespēju veikt centralizētu budžeta plānu apkopošanu un apstrādi, padarot šo procesu mazāk laikietilpīgu un atbilstošu informācijas tehnoloģiju sniegtajām iespējām. Jaunizveidoto sistēmu var uzskatīt arī par pirmo soli finanšu portāla izveide, kas nodrošinātu visu Valsts kases sniegto finanšu pakalpojumu pieejamību klientam vienā informācijas sistēmā.

2006.gadā uzsākta jaunas grāmatvedības programmatūras ieviešana, lai modernizētu Valsts kases grāmatvedības uzskaiti, nodrošinot operatīvu grāmatvedības informācijas apstrādi un efektīvāku procesa kontroli. Projekta ietvaros 2006.gada beigās ieviesta finanšu grāmatvedības un vadības grāmatvedības funkcionalitāte. 2007.gada ceturtajā ceturksnī projekta beigu fāzē paredzēts ieviest personāla vadības funkcionalitāti, tādējādi nodrošinot ne tikai grāmatvedības procesu optimizāciju, bet arī personāla vadības procesu pilnveidošanu.

VALSTS KASES 2007.GADA ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTES

Valsts budžeta izpildē

- 1) Konfigurēt SAP sistēmu budžeta izpildes funkcijas atbalstam.
- 2) Izveidot sistēmu, kas nodrošinātu maksājumu karšu izmantošanu, iekasējot valsts budžeta ieņēmumus un maksu par budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem.
- 3) Informēt un konsultēt klientus par kredītkaršu izmantošanu saimniecisko izdevumu nodrošināšanai, ka arī uzraudzīt kredītkaršu pakalpojumu sniegšanas procesu un nepieciešamības gadījumā sagatavot izmaiņas procesa pilnveidošanai.
- 4) Turpināt informācijas tehnoloģiju maksimāli efektīvu izmantošanu klientu apkalpošanā, palielinot caur eKasi veikto maksājumu īpatsvaru. Ieviest dinamisko paroju sistēmu eKases sistēmā.
- 5) Lai nodrošinātu kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu pašvaldībai kā galvenajam Valsts kases klientam, sagatavot informatīvu materiālu par Valsts kases sniegto pakalpojumu klāstu kontu apkalpošanā, aizdevumu sniegšanā un depozītu noguldījumiem.
- 6) Budžeta plānošanu un izpildi balstīt uz vienotām apstiprinātām klasifikācijām, kas izveidotas saskaņā ar starptautisko finanšu institūciju prasībām.
- 7) Valsts budžeta izpildē izstrādāt, apstiprināt un piemērot vienotas budžeta izpildes un finanšu vadības procedūras.
- 8) Attīstīt elektroniskos pakalpojumus un tiešsaistes (on-line) informācijas apmaiņu ar Valsts kases klientiem, nodrošināt vienotu valsts un pašvaldību budžeta pārskatu sistēmu un statistisko pārskatu sistēmu.
- 9) Nodrošināt Valsts kases dalību ES vienotā reālā laika bruto norēķinu sistēmā TARGET2, realizējot operatīvu eiro maksājumu informācijas apmaiņu.
- 10) Sagatavoties dalībai Latvijas Bankas Elektroniskajā klīringa sistēmā norēķiniem eiro no 01.01.2008.
- 11) Pilnveidot valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti, nodrošinot finanšu pārskatu atbilstību Starptautisko Publiskā sektora grāmatvedības standartu (SPSGS) un Starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) pamatnostādņem.
- 12) Izstrādāt Ministru kabineta instrukciju "Maksājumu izpildes kārtība Valsts kasē", Ministru kabineta noteikumus "Asignējumu apturēšanas kārtība ES vienības politiku instrumentu finansējumam".

Valsts parāda un aktīvu vadībā

Aizņēmumu vadībā

- 1) Lai nodrošinātu sabalansētību starp finanšu resursu izmaksām ar finanšu risku ierobežošanu vidējā termiņā, par nozīmīgāko uzskatot risku ierobežošanu, veikt makroekonomiskās krīzes ietekmes uz valsts parādu un tā apkalpošanas izmaksām (stress testing) analīzi.
- 2) Lai veiktu aizņēmumus ar iespējami izdevīgākiem nosacījumiem, izvērtēt nepieciešamību izmaiņu veikšanai, kā arī iespējas tās īstenot pašreizējā valsts vērtspapīru sākotnējās izvietojuma modeļi.
- 3) Lai nodrošinātu regulāru valsts veikto aizņēmumu izmaksu efektivitātes novērtēšanu pret izstrādātajiem aizņemšanās darījumu laika un izmaksu etaloniem, apsvērt iespēju pilnveidot pašu etalona modeļu metodoloģiju.
- 4) Lai nodrošinātu pastāvīgas finanšu resursu piesaistīšanas iespējas gan vietējā, gan starptautiskajā finanšu tirgū, pilnveidotu Latvijai pieejamo finanšu instrumentu spektru, izvērtēt CP (Commercial Papers) un MTN (Medium Term Note) programmu realizācijas modeļa lietderību valsts budžeta finansēšanas nepieciešamības segšanai.
- 5) Lai efektīvāk nodrošinātu pieeju informācijai par valsts parāda vadību, veikt papildu pasākumus, kas uzlabotu Valsts kases informācijas pasniegšanas veidus un vairāk tuvinātu informācijas atbilstību tās lietotāju prasībām.
- 6) Lai noteiktu kopējo finansēšanas nepieciešamību 2008.-2010.gadam, izvērtētu likviditātes un finanšu tirgu riskus un izvēlētos valsts budžeta fiskālā deficīta finansēšanai un valsts parāda pārfinansēšanai vidējā termiņā piemērotākos finanšu instrumentus, izstrādāt Resursu piesaistīšanas plānu 2008.-2010.gadam.

Valsts parāda portfeļa vadībā

Lai pilnveidotu parāda portfeļa vērtēšanas metodes un riska vadības instrumentus, izstrādāt opciju vērtēšanas modeli, metodoloģisko aprakstu un veikt nepieciešamās izmaiņas iekšējās sistēmās opciju izmantošanas nodrošināšanai.

Likviditātes vadībā

- 1) Lai realizētu Naudas līdzekļu vadības stratēģiju:
 - nodrošināt pirmo darījumu veikšanu ar fiksēta ienākuma vērtspapīriem, kā arī pirmoreiz likviditātes vadības nodrošināšanai izmantot atvasinātos finanšu instrumentus,
 - ieviest ieguldījumu tirgus vērtības riska novērtējuma modeli (Value-at-Risk), sagatavojot Valsts kasei piemērotāko šī modeļa noteikšanas metodoloģiju;
 - ieviest Delta modeli, kurš atspoguļo finanšu risku ierobežošanai izmantoto atvasināto finanšu instrumentu cenu jutīgumu pret finanšu ieguldījuma cenu izmaiņām, sagatavojot metodoloģisko aprakstu un sistēmas modeli.
- 2) Lai finanšu vadības ietvaros nodrošinātu valsts budžeta līdzekļu veikto darījumu regulāru novērtēšanu pret izstrādātajiem ieguldījumu etaloniem, veikt izstrādāto etalonu efektivitātes novērtēšanu, pārskatīt to atbilstību naudas līdzekļu izvietojumā izmantotajām metodēm un finanšu tirgus situācijai.
- 3) Lai naudas līdzekļu vadības darījumos nodrošinātu piesardzīguma principa ievērošanu, kā galveno faktoru ņemot vērā līdzekļu nodrošināšanas savlaicīgumu un partnerpuses riska ierobežošanu, pilnveidot Valsts kases darījumu partneru analīzes iespējas.

Valsts budžeta aizdevumu izsniegšanā

Lai palielinātu Valsts kases konkurētspēju valsts budžeta aizdevumu izsniegšanā un nodrošinātu tirgus situācijai atbilstošākas aizdevumu likmes, izstrādāt elastīgāku aizdevuma procentu likmju noteikšanas metodoloģiju un Ministru kabineta noteikumu projektu "Valsts aizdevumu izsniegšanas un apkalpošanas kārtība".

Jaunu iniciatīvu ieviešanā

- 1) Ņemot vērā publiskās-privātās partnerības pielietojanas attīstības tendences publisko investīciju projektu īstenošanā Latvijā, sagatavot publiskās-privātās partnerības projektu risku pārdales mehānisma un uzskaites metodoloģisko aprakstu.
- 2) Lai nodrošinātu efektīvāku valsts budžeta plānošanu un ierobežotu valsts budžeta iestāžu finanšu riskus budžeta maksājumiem ārvalstu valūtās, sagatavot priekšlikumus par pasākumiem valsts budžeta iestāžu finanšu risku vadīšanas uzsākšanai.

ES politiku instrumentu maksājumu iestādes funkciju realizēšanā

- 1) Lai nodrošinātu maksājumu iestādes funkcijas – saņemt līdzekļus no Eiropas Komisijas un veikt maksājumus fondu atbalsta saņēmējiem iespējami īsākā termiņā un pilnā apjomā – izstrādāt nepieciešamos iekšējos kvalitātes vadības sistēmas dokumentus.
- 2) Lai noteiktu vienotus principus 2007.-2013.gada programmēšanas periodam piešķirto ES fondu līdzekļu plānošanai, finanšu vadībai, maksājumu veikšanai un deklarāciju iesniegšanai, sadarbībā ar Finanšu ministriju izstrādāt atbilstošus Ministru kabineta noteikumus.
- 3) Turpināt veikt maksājumu iestādes funkcijas, sertificējot 2004.-2006.gada programmēšanas perioda laikā apstiprināto ES struktūrfondu, Kohēzijas fonda un Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL projektu ietvaros veiktos izdevumus.
- 4) Veikt pirmos maksājumus Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta ieviešanai un administrēšanai.

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldībā

Ņemot vērā Valsts kases darbības pārtraukšanu valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldē, nodrošināt Valsts kases ieguldījumu plāna likviditāti.

Valsts kases kā valsts pārvaldes iestādes pārvaldībā

- 1) Uzturēt kvalitātes vadības sistēmu atbilstoši sertifikāta ISO 9001:2000 "Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības." prasībām.
- 2) Veikt iekšējo un ārējo klientu aptauju, lai uzlabotu pakalpojumu kvalitāti un identificētu nepilnības līdzšinējā darbībā.
- 3) Turpināt maksimāli efektīvu informācijas tehnoloģiju izmantošanu klientu apkalpošanā.
- 4) Lai nodrošinātu turpmāko personāla attīstību, pilnveidot darba izpildes un mācību vajadzību noteikšanu, kā arī izstrādāt metodiku personāla karjeras attīstības plānošanai un nodrošināt tās ieviešanu.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Nodrošināt veiksmīgu sadarbību, kuras pamatā ir savstarpēja izpratne, iespējams, veicot pilnvērtīgu informācijas apripi starp Valsts kasi un sabiedrību.

Viena no Valsts kases darbības stratēģijas galvenajām prioritātēm ir orientēšanās uz klientu, tā vajadzībām un interesēm. Klientu apmierinātību Valsts kase noskaidro ar aptauju palīdzību.

Kopš 2003.gada Valsts kase uztur interneta mājas lapu (www.kase.gov.lv), kurā pieejama informācija par Valsts kasi un tās funkcijām. Mājas lapā regulāri ievietota informācija par Valsts kases aktualitātēm, nodrošināta iespēja elektroniski uzdot jautājumus, kā arī iesniegt iesniegumus, priekšlikumus un sūdzības. Mājas lapas apmeklētājiem tā ir iespēja saņemt operatīvu atbildi uz savu jautājumu, bet Valsts kasei – iespēja identificēt potenciālās problēmas sadarbībā ar klientiem un tās novērst.

Lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu par savu darbību, Valsts kase regulāri informē plašsaziņas līdzekļus par valsts kopbudžeta izpildi, aktualitātēm valsts parāda un aktīvu vadībā, valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanā un ES politiku instrumentu maksājumu iestādes funkciju realizēšanā, kā arī citiem aktuāliem jautājumiem.

